F. VIII. 234

BIBLIOTECA NAZIONALE DI TORINO

...ALE DI TORINO

K — VIII 234

F. VIII. 234

MVTII SFORTIAE ELEGIARVM SACRARVM

Libri duo.

EPIGRAMMATON SACRORVM LIBER I.

Ad perilluſtrem, & Reuerendiſſimum

D. MARCELLVM DE NOBILIBVS PROTON. APOST.

BIBLIOTECA NAZIONALE DI TORINO

Neapoli ex Officina Horatij Saluiani. M. D. XCIV

PER ILLVSTRI ET REVERENDISS. D. D. MARCELLO DE NOBILIBVS

MVTIVS SFORTIA S. P. D.

QVI de Poeſi tractant, Marcelle de Nobilibus, vir eruditiſſime, eam ob diuinum cultum celebrandum in primis inuentam tradũt. vt dum numeris contextæ, muſicis modis diuinæ laudes decantarentur, ea ſuauiſſima harmonia audientium animos excitarent, excitatos conuoca-

rent; conuocatos demulcerent: atque ita delinitos ſurſum raperent: & ad Deum laudandum, & illi gratias agendum inducerent. Hinc Muſæi, Orphei, & Homeri Hymnos legimus. Sed quid Ethnicorum carmina dico? Hinc canticum Mariæ, & Moyſi eius fratris cantamus, Hinc triumphale canticum Delboræ, & Barach Victorum habemus, cui nulla PindaricaOde ſeſe conferre auſerit. Hinc illa Annæ Samuelis matris, & Ezechiæ Regis gratias Domino agentium canimus. Et vt non nulla Prophetarum prætermittam, quid? non ne quaſi quodam diuino numine afflatus Beatus Iob in Exametros verſus erupit, dactylo, ſpondeoque currentes, vt mirificas illas ſententias expromat, Dei magnificentiam prædicet, doctrinamque illam reconditis ſenſibus perornatam, allegorijſque inuolutam enarret? Adeo, vt procul dubio illi, & non Phemonoë, non Apollinis Oraculo, vt pote his omnibus antiquiori inuentū exametrū debeatur. Quàm dulcis interdum eius rythmus & tinnulus fertur numeris pedū ſolutus. Vt Hieremiam taceam, qui ciuitatis ſuæ

ruinas

tulnas quadruplici Alphabeto, menſura metrica, verſibuſque, quaſi quibuſdam vere flebilibus Elegijs deplorauit: nonnè Salomon, dum Eccleſiam iungit, & Chriſtum, ſanctarum Nuptiarum dulce canit Epithalamium? Nonne eius pater Dauid Simonides noſter; Pindarus, & Alcæus: Flaccus quoque, Catullus, atque Serenus Chriſtum Lyra perſonat? His de cauſis ego inductus cum Spiritus Domini bonus quaſdam mihi Meditationes inſpiraret, quibus hoc ſæculum, prophanaſque res contemnere: ac ſeſe, & cæleſtia amare perſuadebat; malui eas verſibus, quam pedeſtri oratione explicare, & magis Elegijs, quàm alio carminum genere includere. vtpote ad exprimendos affectus, & amores aptioribus: Vt apud Græcos Callimachum, Philætam, & Euphorionem; apud Latinos verò Tibullum, Propertium, Naſonem, & Gallum feciſſe videmus. Has ego cum ante diſperſas, puluereque oblitas, hinc, inde collectas in duos libellos digeſſiſſem, Neapoli prætereiens, vna cum ſacrorum Epigrammatum libello, in cuiuſdam amici manibus

ᵃ iii. reliqui

reliqui, qui illic imprimendos curaſſet. Romam vero veniens tibi potiſſimum multis de cauſis dedicare ſtatui. quamuis verebar opus non ſatis, nec diuturniori lima expolitum tibi viro vndecunque doctiſſimo nuncupare. Tu enim in vtriuſque iuris prudentia verſatus, humanioribus literis apprimè inſtructus, ad ſacræ Theologiæ culmen maxima tua cum laude euaſiſti. Præterea ita Poetas tenes; ſic Hiſtorias calles: adeo Philologiam amplexus es; vt interrogatus ad omnia nihil hæſitās ex tempore reſpondeas; quare Cymbalum Mundi meritò dici poſſis. Cum in Coſmographiæ ſcientia ita emineas, vt nemini concedas qui de illa ſcripſerit. Nam ſi quas oras acceſſeris: quas peragraueris regiones, quas luſtraueris vrbes, Quot hominum videris mores, velut alter Vlixes, aduerſis ſemper rerum immerſabilis vndis, recenſere vellem; Epiſtolæ equidem terminos excederem. Illam tuam laudatam induſtriam; iſtam variam doctrinam, iſtos candidos mores, iſtam rerum experientiam admiratus Clemens VIII. Pont. Max. multis ab hinc annis

nis

nis cum vitã priuatã ageret,te in intimorũ familiarium numero habuit; tua quætenã nunc delectatur neceſſitudine mirum in modum delectatus. Tot ipſe ex cauſis impulſus, in tuam gratiam, amicitiamque me inſinuare peroptabam. Sed vacuus id facere non audebam. Quamobrem hoc munuſculum, quicquid id erat, tibi offerre, tibi dono dare decreui. Vt hi libelli teſtes erga te meæ beneuolentiæ, atque obſeruantiæ eſſent. Tu hos & ſi non plenos magnæ eruditionis; attamen non vacuos paruæ (ni fallor) deuotionis, accipe. Atque in ipſis magis aſpice huius ſæculi contemptum, & æternorum deſiderium, quàm elaboratam verſus Elegantiam. Noctu etenim ſæpe ſæpius carmina ſpontè veniebant, quæ mane ſcribenda erant. Si vero hos, vt ſpero, tibi viro non minus erudito, quam pio, & ſanctis moribus perornato gratos, acceptoſque fuiſſe perſpexero, dabo operam, vt maiora de noſtro penu deprompta accipias. Interea Vale, Muſarum optime patrone, ac me tibi dediti ſſimum qua decet beneuolentia

tia

tia amplectere, ac protege. Romæ Tertio Calendas Iulij. Anno à Virginis partu 1594.

MVTII SFORTIÆ
ELEGIARVM SACRARVM
Liber Primus.

ELEGIA I.

HACTENVS inſani [1] iuueniles luſimus ignes
Deluſi a mundo, carnis & illecebris.
Nunc alius penetrans arcano viſcera telo
Pectora de cœlo noſtra perurit Amor.
Ergo purgato cœleſtia corde canamus.
Iam ſurſum rapior, lurida terra vale:
Numinaq; vt vires addant, non ficta vocanda:
Nec mihi qui dictet carmina, Phœbus erit.
Sedibus æthereis at ſpiritus ille ciendus
Omnia qui complet, quiq; creabat aquas.
Nec mihi Calliope, neque Cliò vt Diua roganda,
Dulciter vt noſtro perſonet ore melos.

Quia ſuos amores carminib. Latinis & Etruſcis luſerat. Propert. Scilicet īſano, nemo ī amore videt. Auſonius in Ecl. Myrteus amentes vbi lucus opacat amantes.

At Virgo ſpes fida hominum, Regina Deorum
Alma Dei genitrix, quæ ſuper aſtra ſedet.
Nec modò ſub Pindi nemus, aut Heliconis[2] eũdũ,
Siue Cythæronis ſaxa petenda mihi.
At ſuper immenſos orbes ſtellantis Olympi[3]
Mens niueis pennis ſulta, alacriſq́; volet.
Non vt magna canam, euadamq́; poeta repentè,
Fonte caballino noſtra leuanda ſitis.
At fons æternus[4] vitę potandus, & illud
Flumen lætificans mœnia celſa Dei.
Nec mihi vos Myrthi, neu cingite tẽpora Lauri,
Non Hederæ; hęc alij dona caduca petant.
At lignum vitæ,[5] quod lætis accubat vmbris
Ætheris in medio grandia poma ferens;
Quodq́; rigat viua fluuius pellucidus vnda,
Serta ſalutiferis porrigat è foliis.
Nec mihi materiã[6] Thebę, neq; Troia, nec Argo,
Nec dabit Æneas, Æacidesvè furens.
Sed carmen mihi CHRISTVS erit; cęleſtia tãtũ
Pangimus, æthereus quæq́; operatur Amor.
Ipſe igitur Mens ſumma[7] Patris, verbũq́; perẽne,
Quo factum cœlum, conditaq́; extat humus,
Dignas materias, te dignaq́; ſuggere verba.
Infla meq́; tuam, ſpiritus alme, tubam.

Vt

2 Loca Muſis ſacra.
3 Alludit vt ad Olympum montem.
4 Pſ. Quia apud te ē fons vitę. & alibi. Fluminis impet⁹ lætificat ciuit Dei.
5 Apoc. 22 Et oſtẽdit mihi fluuiũ aquæ viuæ ſplẽdidũ tanq̃ chryſtallũ & ex vtraque parte fluminis lignum vitæ afferẽs fruct⁹ duodecim. & folia ligni ad ſanitatẽ gentiũ.
6 Thebæ. vnde Thebais Stat. Troia. vñ Ili. Hom. Argo, nauis, i. Argonautæ. vnde Val. Fl. Fatidicamq́; ratem. materia Apollonij Rhodij. Orph. Varronis Atacini & Val. Flac. Æn. Virg. Ira Achillis, Iliadis principiũ.
7 Pſa. Verbo Dñi cęli fir. &c.

Vt dignè te digna canens, ſtimulare ſub aſtra,
Et flammare tui ſemper amore queam
Hæc mea lecturos intento carmina[3] corde.
Vnde mihi iuxtà te, bone Rex ſuperum,
Subcreſcant Palmę, ſuperaddanturq; coronæ,
Atque abſte magno prҿmia magna feram.

3 Iac. c. 5 quoniam q cóuerti fecerit peccatorem ab errore viæ ſuæ, ſaluabit aĩam ei' a morte, & operiet multitudinē pctórũ.

ELEGIA II.

FRACTVS vt in Solem radius reflectitur ipſum,
Ex quo manarat, luſtra & alta celer.
Sic mea mens abſte ſplendorum fonte[1] perenni
Deriuans, munus, Rex bone CHRISTE, tuũ,
Nunc ad te conuerſa redit, terraſq; relinquens
Æthera colluſtrat, cœlicolumq́; domos.
Te videt, ac manuum meditãs opera alta tuarum
Te canit, exaltans teq́; creator, amat.
Tu face, Iuſtitiæ[2] Sol, magneq́; luminis author,
Concauo vt è ſpeculo fulgurat exiliens
Ignemq; accẽdens iubar, obuia quęque perurit;
Sic tua ab hoc[3] humili Gratia corde micans

1 Iac. c. 1. Omne datum optimum, & omne donum perfectũ, de ſurſũ eſt, deſcẽdẽs a patre luminũ. 2 Malac. c. 3. Et orietur vobis timentibus nomẽ meũ, Sol iuſtitiæ, & ſanitas ĩ pẽnis eius. 3 Vt concauũ ſpeculum.

Multos exemplis inflammet, ad æthera multos
  Abſte dictatis verſibus exacuat.
Iáquè tibi Patris æternũ verbũ, omnia formans,
  Omnia per quod ſunt, ſydera, terra, fretum:
Hæc mea Muſa leuis veluti reparabilis Echo,
  Ludicra reſponſat vocis imago tuæ.
Fac tu nate Deo, ſummiquè [4] parentis imago,
  Vt dum reſpondens adſonat illa tibi;
Sic puras aures capiat dulcedine cantus,
  Audire vt cupiant tequè, modoſquè tuos.
Quas implẽs de hinc tu cęleſtis, & optima Siren,
  A terra ad cœlum, ſyderaquè alta trahas.

4 Heb. 1. Qui cum ſit ſplendor gloriæ, & figura ſubſtantiæ eius.

ELEGIA III.

OMNIPOTENS cęli rector, mundiquè creator,
  Quem trinum, atq; vnum pectore, & ore [1] colo,
Non abſte, Rex alme, peto, votiſquè peropto
  Regnorum vt tradas fræna regenda mihi.
Num turbas curẽ Paſtor, [2] populoſquè gubernẽ,
  Ipſe mihi ſi vix imperitare ſcio?

1 Ro. 10. Corde .n. credit̃ ad iuſtitiã: ore autẽ confeſſio fit ad ſalutem.

2 Apud Homerũ, Reges appellantur paſtores populorũ

Nec

Nec mihi theſauros poſco Crœſiuè, Midæuè,
Nec quas progignit terraquè,& æquor opes.
Quid mihi,diuitiiſquè? aſſeruénè insõnis vt illas,
Ceu vigil Heſperidùm fulgida mala Draco?
An magis vt vario luxu,faſtuquè ſuperbò,
Veſtequè diſpliceam verſicolore tibi?
Regia nec connubia, vel pulchros Hymenæos
Poſtulo; Nanq; ab ſte diuidit alma [3] Venus.
Nec diſciplinas doceas,[4] ſeptemquè per artes
Ad culmen ducas,quod puer expetij.
Vnde meum æternis chartis in ſæcula nomen
Duret,& hoc reſonans fama ſub aſtra ferat.
Nã mea quid refert,ſi docto hìc lauder ab omni:
Atquè illìc tetro torquear igne miſer?
Siq; etiã extremis libroſquè,[5] & nomina,& orbẽ
Deſtruet, & cœlos ignibus illa dies,
Qua iudex mũdũ,& ſuperũ renouabis Olympũ,
Aſtra tuis Sanctis,Tartara dansquè reis?
At ſapiens[6] abſte votis hoc omnibus opto;
Hoc vnum lachrymãs nocte,diequè precor;
Vt tua me pietas,[7] & mens prædeſtinet alta,
Mequè tua interna ad grandia voce voces.
Ardua delectent: mundum,terrenaquè calcem;
Arctaquè aſpirem tendere in aſtra via.

3 Corin.1 cap.7.qui autem cũ vxore eſt, ſollicitus eſt q̃ ſunt mundi, qũo placeat vxori, & diuiſus eſt.

4 Encyclopędia.

5 Pet.2.c.3.In aduẽtum diei Dñi, per quem cœli ardẽtes ſoluẽtur, & elemẽta ignis ardore tabeſcent. Nouos verò cęlos, & nouã terram,& ꝑmiſſa &c.

6 Pſ. Vnã petij a domino,hãc reqrã, vt habit.&c.

7 Ro.8.c. Quos aũt prędeſtinauit hos & vocauit.

Æterna, haud ſpectata iuuẽt; [8] quęcunq; videtur,
Deteſter; cęli in vertice mente vager.
Te ſine nil altum mens inchoat: eia age vitę
Spiritus, inſpira, me trahe, meq́; voca.
Me trahe, [9] nãq; ſequar poſt te veſtigia firmans;
Tu lumen, tu dux, tu via, tuq́; vigor.
Solum te videam, placeas mihi denique ſolus;
Sis mihi delitiæ ſolus, & omne bonum.
Te ſine qui vera es vitis, [10] non grata colono
Ipſe tuus palmes gignere muſta queo.
Quod ſi me afflaris, traxiſti Heroas vt illos,
Qui nunc iam Diui ſydera clara tenent;
Hanc carnem affligens, fugiẽs me, te ſequar vnũ,
Conſiliisq́; ardens obſequar ipſe tuis.
Quare me ſuperas rapiens tu iuſtus ad arces
Serto donabis, ſtelliferoq́; throno.
Illìc cum ſociis dulci tibi carmine grates
Per te, vere Deus maxime, Diuus agam.

8 Cor. 2. c. 4. Non contẽplã tibus nobis quę vidẽtur, ſed quæ non videntur; quæ.n. vidẽtur, tẽporalia ſunt; quæ autẽ non videnť, ęterna sũt.

9 Cant. 1. ca. Trahe me poſt te, curremus in odorẽ &c.

10 Io. 15. c. Ego sũ vitis vera, & pr̃ me' agricola eſt. Ego sũ vitis, vos palmites: q manet in me, & ego in eo, hic ſert fructũ multum, quia ſine me. nihil poteſtis facere.

ELE-

ELEGIA IIII.

HOC, quod perpetua rapitur vertigine cœlum,
Quod Sole, & Luna, ſyderibuſque micat,
Mortales, verbo, quo condidit omnia, fecit
Omnipotẽs Diuûm Rex, hominumq; pater;
Vt ſedes æterna foret pulcherrima veſtra,
Gloriam vbi induti, luciferasq; ſtolas
Lætifica, atque immenſa ſua aſpiciatis in ora,
Quæ diuo aſpectu lumina fixa beant.
Illic cœlicolum innumeræ pulchro ordine parẽt
Regi acies; Regem voce, manuq; canunt.
Illic effulgent ſtellata palatia, quę vos
O deuota Deo pectora ſancta, manent.
Illic partitur Palmas, illicq; coronas,
Ac [1] velut eſt, retegit ſe Deus ipſe ſuis.
At contrà hoc imo, quem vos calcatis, in orbe,
Telluriſq; globo condidit omne malum.
Illic æternas flammas, adamantinaq; Orci
Limina, carceribus fœta tenebriferis,
Illic horrẽdumq; Chaos, noctemq; profundam
Abdidit, & Mortem, Cimmerioſq; lacus.

[1] 1 Cor. 1. c.13. Videm' nũc per ſpeculum in ænigmate, tunc aũt facie ad faciem.

Atque tremenda magis quàm cantauèra Poetæ
Tormenta, & colubros, tergeminosq́; canes.
Cœlos expulſos ibi pęnarumq́; miniſtros
Æternum uinxit, [2] Nubigenasq́; truces,
Qui variis ſontes plagis crudeliter vmbras
Excruciant, torquent, lampadibusq́; cremãt.
Quid ſatius ſuper aſtra Poli, decernite nunc vos,
Viuere cum Diuis, lætitiaq́; frui?
An ſub viſceribus terræ cum manibus vri
Ignibus, àc niuibus, perpetuoq́; mori?
At ſi (nam erectos vobis ad Sydera vultus,
Cernereq́; in cœlum conditor ille dedit;
Et Diis penè pares ratio vos fecit) ad aſtra
Impellit vos mens, æthereasq́; domos.
Carpite iter rectũ, [3] quod vos perducit Olympũ,
Aſperum, & anguſtũ, mox facile, atq; breue.
Quod Deus in terras veniens monſtrauit ab alto,
Vt vos efficeret numina, factus homo.
Et procul a terris, ſuperos meditentur, & æthrã,
Veſtræ omnes curæ, factaquè, & eloquia.
Sic meritis clari hinc migrantes, aurea mundi
Mœnia ſcandetis, ſtelliferasq́; plagas.
Immixtiq́; choris ſuperùm ſpectabitis alma
Trini, atque vnius ſemper in ora Dei.

2 Eſa. 34. & occurrent Dęmonia Onocentauris, & piloſus clamabit alter ad alterum.

3 Matt. 7. Intrate ꝑ anguſtam portã. &c. Quàm anguſta porta, & arcta via eſt, q̃ ducit ad vitam. Luc. 13. c. Contendite intrare per anguſtam por.

Exin immutati, [4] atque immortalia amicti
 Corpora, ſuprema cùm canet ille tuba,
In veſtri regno patris effulgebitis [5] vt Sol,
 Iam verè facti, ò Gloria, cœlicolę.
At ſi pronarum viuetis more ferarum,
 Spectantes animo, menteq́; sẽper humum;
Luminaq́; haud vnquã miſeri attolletis ad aſtra:
 Inuitos cùm vos pallida Mors rapiet,
Ibitis in terræ vaſtas, [6] imasq́; cauernas,
 Per quas caligo, Mortis & vmbra volat.
Ignis vbi ſine luce cremat; tractęq́; catenę
 Et pœnæ, & gemitus, vinclaq́; ahena ſonant.
At ſi peccatis vincti maioribus: horum
 Haud vos pęnituit, ſed magis vſque iuuant.
In terræ centrum penitus [7] properabitis, ignem
 Paſſuri æternum, perpetuasq́; niues.
Denique terribilis cum iudicis ante [8] tribunal
 Stabitis igni vomum, flãmiferosq́; thronos;
Damnati ex ipſo deturbabimini ad orci
 Nubila pręcipites, Tartareumq́; Chaos.
Nil immutati, [9] ſed turpia membra gerentes,
 Æternæ vt pœnæ vos magis excrucient.
Centimanus Briareus, [10] debellatiq́; Gigantes
 Harpiyæ, & Sphynges, Gorgones, atq; canes.

Cen-

4 Corin. 1 c. 15. Omnes quidẽ reſurgemus, ſed nõ omnes immutabimur. in momẽtu, in ictu oculi, in nouiſſima tuba. Canet enim tuba.

5 Mat. 13 Tũc iuſti fulgebũt ſicut Sol in Regno patris eorum.

6 Iob 10. Ad terrã tenebroſam, & opertã mortis caligine, vbi vmbra mortis &c.

7 Mat. 12 Sic erit filius hominis in corde terræ. Iob 24. ad nimiu calorẽ tranſiet ab aqs niuiũ.

8 Dan. 7. Thronus eius flammę ignis, rotæ &c.

9 Iuſti immutabuntur. Cor. 1 cap. 15. & mortui reſurg. &c.

10 Eſa. 14 Infernus ſuſcitauit tibi Gigã.

Centauri,atq; Hydræ,flammatęq́; ora Chimerę,
Et Pluto,& quatiens ſęua Megæra facem
Semper erunt vobis comites,illicq́; perenni
Pęna torquebunt,innumeriſq́; malis.

ELEGIA V.

1 Animã alloquit.

QVID tibi cum terra, ſi ſunt [1] mortalia cuncta
Quæ viuunt, Lunæ quæq́; ſub orbe iacent?
Gaudia ne hic ſperas;lacrymarũ hac valle querelę
Si ſemper,luctus,triſtitiæq́; gemunt?
Mel ne voluptatũ guſtare hic, improba, credis,
Perlita ſi viru, felleq́; cuncta madent?
Crede mihi,cinerem,quicquid moliris,humũq́;
Quod ſapiat,terræ fiſſa,per ima volans,
Vnum obtruncabit pũctum,lapis obruet vnus;
Iuſtaq́; ſub terris,certaq́; pœna manet.
Quin magis in mentem veniat [2] cœleſtis origo,
O anima,& ſubeat conditor ille tuus.
Cuius opus iam ſis reminiſcere, cuius [3] imago,
Quodq́; omni nil te pulchrius orbe micat.

2 Verg.6. Æn Igneus eſt ollis vigor,& cœleſtis origo.

3 Gen.1.c. & creauit Deus hominem ad imaginẽ, & ſimilitud.ſuam.

Paulò

Paulò cœlicolis minor,[4] expergiſcere ſomno,
 Atque ipſam temet noſce,[5] monente Deo.
Spiritus eſt Deus,[6] esq́; eadem tu Spiritus, ergo
 Quid tibi cum terra, corpora curue placent?
Aſpice quorſum hoc tot ſtellis ardētibus aptum
 Condiderit cęlum Rexq́ue, ſatorq́; tuus.
Vt ſit nempè tuum regnum, ſupremaq́; ſedes,
 Qua fruereris eo, gaudia ſemper habens.
Ergo age mundanū ſapiens nunc excute viſcum,
 Ac leuibus pennis alba columba vola.
Lætaq́; nubiuagos molire per aera greſſus;
 Aggredere, haud ſupera deſtitueris ope.
Vt magnes lapis, ætheria Deus attrahit arce:
 Spiritus & ſanctus te ſuper aſtra leuat.
Pulchra tuos oculos delectant? ſuſpice ſtellas,
 Queis noctu innumeris æthra ſerena micat.
Et niueam Lunā, magnumq́; hunc aſpice Solē,
 Qui terras luſtrans gignit, alitq́; fouens.
Quod rutilās aurū? quas gēmas? quoſve Pyropos?
 Quam formā humanā, quod muliebre decus
His tu contuleris? niueis ſed concita pennis
 His iam prætcritis vlteriora pete.
Chryſtallum[7] penetrans, victrix iam ſede potire
 * Qua ſuperos liquidis ignibus æther alit.

Et

4 Pſalm. 6 Minuiſti eum paulominus ab Angel.
5 idelt Apolline: cuius oraculo tribuunt. γνῶθι σεαυτόν.
6 Io 4. c.
7 Cœlum cryſtall. Pſ. Et aquæ oēs, quæ ſuper cœlos ſunt. & alibi. Qui tegit aquis ſuperiora eius. quamuis Greg. Ny. aquas Angelos intelligit.
* i. cęlum empyreū.

Et nunc cœlicolas, nunc Heroasq; ſaluta,
  Illos qui tractus, membra domando, tenent.
Et nunc Reginæ cœli, Regiq; ſupremo
  Ex illa genito, cernua flecte genu.
Et nunc inuitata epulis accumbere Diuùm
  Aſſueſce, & Nectar, Ambroſiamq; bibe.
Si tales pateras libaueris, amplius haud tu
  Terrenas cupies, regificasq; dapes.
Has illi Hèroes libabant pectore puro,
  Inde ſitim poterant ferre, ſimulq; famem.
Si procul a terra ſublimibus incita curis
  Sæpius hìc prudens ſiſteris ipſa gradum;
Non vret te vanus amor, neque gaudia falſa
  Extollent, dubiam ſpesve fouebit iners.
Nec conturbabit metus, affligentve dolores,
  Nec vario mundus turbine concutiet.
Pacem ſumma tenent; [8] & pace fruèris in illa
  Ora, quam ſibi mens fingere nulla poteſt.
Nec te terrarum celſam contagia lædent:
  Nec [9]magnū tumidis hoc mare merget aquis,
Aſt inter varios luctus lætiſſima viues,
  Et ſolido curru ſæpè vehèris [10] ouans.
Nanque etiam tali auriga caro florida [11] gaudet,
  Qui fragilem haud curis triſtibus excruciet.

8 Corin. 1 c. 2. Ocul⁹ nō vidit, nec aures audiuit, nec in cor hominis aſcēdit q̄ præparauit Deus his q̄ diligūt illum.
9 Pſ Hoc mare magnum. & ſpatioſū.
10 i. ſano corpore.
11 Pro. 17 Animus gaudēs ætatem floridā facit: ſpirit⁹ triſtis exiccat oſſa.

Sic

Sic læta in terris deges; at carcere poſtquàm
Terreno exieris, liberaquè alta petes;
O te felicem, Diuorum cincta phalange,
Qui te ex infeſtis hoſtibus eripient;
Stellantem patriam non iam peregrina ſubibis:
Nam verſabaris ſæpius hìc in ea.
Atque inter ſuperos aſſiſtes grata Tonanti
Laudes lęta canens, perpetuumquè melos.

ELEGIA VI.

TE decus imperij, dare te cęleſtia [1] iura
Celſam Reginam, ſceptraq; ferre decet.
Tu cape lora manu, ſenſus tibi flectere fas eſt:
Tuquè gubernatrix hanc rege dextra ratem.
Tuq;, Anima, hāc carnē trahe, ne ſis fabula certè,
Si Currus Tauros, [2] Cornipedesve trahat.
Quid curare iuuat vaginam, [3] ornareq; gemmis,
Si miſerum gladium dira rubigo terit?
Ipſa es [4] Theſaurus ſupera ſeruandus in arce.
Quodq́ue gerit te vas, fictileque, & fragile eſt.
Ne Ditem [5] dites Theſauro ditior omni,
Ipſa tibi placeas, teſtaquè diſpliceat.

Cor-

1 Animā ſuam alloquit.
2 ἡ ἅμαξα τὸν βοῦν ἐλαύνει. Græca parœmia. i. currus bouē trahit. qñ præpoſtere quippiam agit.
3 Corpus vagina animę.
4 Cor. 2. c. 4. Habemus autē theſaurū iſtum in vaſis fictilibus.
5 πλοῦτος græcè. latinè Dis. Paranomaſia, vel annominatio.

Corporis atque tui tibi proponatur origo,
Quam claram faciet iam tibi primus [6] homo.
De limo corpus finxit, cum conditor illum
Formauit; limus veſtis origo tuæ eſt.
Verùm ſpiramen vitæ, [7] formamquè creauit,
In faciem inſpirans nobiliorem animam.
Sicquè ſua pulchra inſigniuit imagine pulchra,
Pulchrior vt non ſit Sol, neque Luna ſoror.
Quàm longè forma excellas, [8] eſt cernere clarè
A tunica quæ te tàm fabrefacta tegit:
Paruulus [9] vt mundus dicatur. Qualis in illa
Cernitur artificis cura, opifexquè manus?
Si tua tam pulchra eſt vagina, eia altius ipſa
Qualis ſis reputans, noſce tuam ſpeciem.
Tequè immortalem Deus, æternamquè creauit,
Tam pulchrum in lõga vt ſæcula duret opus.
Hei mihi, ſed longè iam te formoſior [10] ille
Cœlicolum Princeps Lucifer ille fuit.
Qui manè exoriens radiis fulgebat Eois,
At nunc Occaſum, Tartaraquè atra tenet.
Sũmã vnã ob noxã sũmo exturbatus Olympo,
Ignequè in æterno facta nefanda luit.
Illius exemplo quod nil tibi forma, nec ęuum
Proſit, tu diſce, & iuſſa Tonantis age.

6 Homo, ab humo. Adam, terrenus, vel terra rubra.

7 Gen. 2. c, formauit igitur Dominus Deus hominẽ de limo terræ, & inſpirauit ĩ faciẽ eius ſpiraculũ vitę. Forma hominis eſt anima, vt corpus materia.

8 Vide Lactãt, de opificio Dei. & Gre. Nyſſ. de imag. vel creat. hominis.

9 μικρόκοσμος.

10 Eſa 14 c. Qũo cecidiſti de cęlo Lucifer, q mane oriebaris? Ezec, 28 14 Tu ſignaculũ ſimilitudinis, plenus ſapiẽtia, perfectus decore, in delitiis paradiſi Dei fuiſti.

Illius

Illius impreſſam effigiem ne,candida,dele:
In te quo ſeſe,gaudeat,ille videns.
Tum ratione Duce,vt caſta,almaquè [11] Minerua
Qua cunctis Domina es piſcibus,atque feris,
Ipſa tibi imperita: pecudum nec more, ferinis
Senſibus indulge: ſitquè inimica caro.
Æuum perpetuum tunc te,dilecta,iuuabit,
In cœlo æternis ſi potiare bonis.
Non ſiceu Tytij [12] iecur immortale,tuaſquè
Fibras ęterno gutture mandat auis.
Hic follis terra eſt: terram petet,inquè ſepulchro
Cum tu diſcẽdes,puluis inanis erit.
Huic ſi indulgebis nimis,atque vt bellua morem
Huic male ſana geres,ac rationis egens;
Tu torquenda petes terram,experieris & ignem;
Et cum conſurgens priſtina membra geres,
Corpore cum miſero geminatas impia pęnas
Perpetiere gemens,perpetuòq; dolẽns.
Si contrà hanc carnem ſapiẽs inuicta domabis,
Affligesquè breui tempore,dura ferens;
Hic verè,inquè ſinu gaudebis: at hiſce ſoluta
Compedibus,ſcandes lucida regna Deum.
Corpus at induta,vt lampas Phœbea micabis,
Claraquè cum ſuperis aſtra tenebis ouans.

[11] Minerua apud Homerũ, dux Achilli, & Vlixi.

[12] Verg. in 6. Æn.

ELEGIA VII.

1 Cur homini liberum arbitriũ datũ a Deo.

VT me ſeruarem, ſanctiſquè mererer Olympum [1]
Factis, dum rapio ſydera Marte meo:
Ac te ſpontè ſequor: liber ſum conditus abſte,
Arbitriiquè mei, Rex, opiſexquè meus.
Nã mihi quod meritũ? quę laus? quę gloria? ſi tu
Me, ceu quadrupedẽ, ſumme Deus, traheres?
Aſt vbi libertas hęc eſt corrupta, parentes
Cum primi culpa iam cecidère pari.
Eneruiſquè labat maculata ab origine manat
Semper, & a terra, carnequè tracta ruit.
Infelixquè cupit cernens meliora, [2] probatquè,
Deteriora tamen, quęquè nocent, ſequitur.
Non a me quicquam quod ſit cœleſte, [3] bonũq;
Voluere, ſiue loqui, ſeu facere ipſe queo.
Ergo tuæ Ambroſię [4] ſucco me Gratia firmet,
Mequè tibi inſternat, Rex meus, atque paret.
Mequè tuę legis fręno compeſcat, apud te
Sum ceu iumentum factus, & ipſe rege.
Iam cape tu felix, ſapiensquè aſſeſſor habenas:
Et me quò quò vis flecte, monensquè trahe.

2 Ro. 7. c. Video autẽ aliã legem &c.
3 Corin. 2 c. 3. Non quod ſufficientes ſimus cogitare aliquid a nobis, quaſi ex nobis: ſed ſuffic. &c.
4 Mutuatũ ab Ouidi. Meta. 2 vbi Horæ Solis Equos ambroſia paſtos inſternunt.

Nunc

Nunc virga, ſcuticavè minans: calcaribus harmos
Nunc ſodiens, illam currere coge viam,
Quæ cœli ad ſtellas anguſta, atque aſpera ducit,
In qua me teneat hinc Amor, inde timor.
Ah quoties amens, [5] primęq; calore iuuentæ
Actus, (Nam memini, dum meminiſſe iuuat)
Pullus vt indomitus diſcrimina mille cucurri,
Deuia dum peragro, & flumina trano furens.
Et iam collapſus pridem, præcepsq; ruiſſem,
Ni ſuſcepiſſet me tua dextra [6] potens.
FELIX, quē ſua non trahit, euertitq; voluntas,
Quiq; ſuum prudens proiicit arbitrium.
[.]çq; tibi tradit, Sapientia ſumma, regendum:
Induit [7] ac te te, ſe prius expolians.
Et viuit non ipſe quidem, [8] ſed viuis in ipſo
Tu vita exiſtens illius, atque anima.
Egreſſus fines, immittens æquora Pontus,
Effrænis terram contumularet aquis:
Corrueret cœlum, diſiectaq; ſydera cœli
Errarent: vellet fulgere [9] Luna die.
Vreret & terras Phœbus, de more iugales
Non agitans, natum ceu Phaëtonta canunt.
Nec ſeſe exciperent variantia grata viciſſim
Tempora, lisq; furens perderet omne genus.

5 Perſeuerat in allegoria. a Ver. Georgi. 3. Illas ducit amor trās Gargana, &c.

6 Pſalm. Dextera tua ſuſcepit me.

7 Ro. 13. Sed induimini Dominū Ieſum Chriſtum.

8 Gala. 2. Viuo aūt iam non ego: viuit verò &c. Coloſſ. 3. cū autem apparuerit Chr̄us vita vr̄a.

9 a fulgo, is. vt a feruo. Verg. feruere Leucatē.

Et cœco aſpiceres miſcerier omnia bello;
Atque chaos eſſent æquor, Olympus, humus;
Ni tibi ſeruirent, parerentq́; omnia certa
Lege voluntati, conditor alme, tuæ.

10 Pſalm. ordinatione tua pſeuerat dies: qm̃ oĩa ſeruiunt tibi.

Idcirco cuncta æterno ſimul ordine [10] durant,
Euoluitq́; vices mundus, adhucq́; viget.
E nutu, iuſſuq́; tuo nanque omnia pendent,
Et quod feciſti militat omne tibi.
Idcirco miſerum mea cum peruerſa voluntas
Pertrahit, èq́; tua me procul ire facit;
Ex homine heu fio tum bellua: ab æthere lapſus

11 Platonicè. Pſa. Comparatus eſt iumẽtis inſipientib.

In terras, [11] atque in Tartara nigra cado.
Nec mihi tũ cõſto, neq; cõgruo, diſtrahor amẽs;
Exq́; omni vento ceu maris vnda feror.
Atq; vt arundo agitor, crebro velut Euripus ęſtu
Fluctuo: vt Ixion ſemper ab orbe rotor.
Nunquã mens eadẽ: nunc hũc, nũc diuidor illũc;
Mel aloe excepit, lætitiamq́; dolor.
Quapropter tu Pax animi, radiusq́; ſerenans,
Eſto auriga meus, dux, via, rector, amor.
Aura ſecunda meas attolle ſub æthera pennas,

12 Pſalm. Eripe me de luto, vt non infigar.

Vt non infigar ceu Fera, [12] Susve luto.
Imbue me, plenumq́; tui iam numinis affla,
Chriſtifer vt fiam, menteq́; cęlicola.

Te

Te ſine moliri nil poſſum, porrige dextram,
Expurga maculas, pectoraq́; vre precor.
Nanq; caro in terrã ſimul, & mea prona volũtas
Me trahit, atq; oculos, cordaq́; paſcit hũmo.
Luminaq́; a ſuperùm domibus deflectit ad ima;
Quærere meq́; Orcum, perniciemq́; facit.
Denique me miſerum fallens poſt mille dolores
In mortem, & pœnas, & Phlegetonta rapit.

ELEGIA VIII.

HVNC [1] ingentem orbem bis ternis lucibus alti
E' nihilo eſt opifex dextra opera-ta Dei.
Vt tua, mortalis, diues domus eſſet, & æde
Hac facta, exin te condidit ille faber.
Auratum vt laquear, ſtellis ardentibus aptum,
Hoc cœlum appendit deſuper, atque rotat.
Hanc velut æternę Phębus, Phœbeq́; lucernæ
Alterno luſtrant lumine, & irradiant.
Vtq́; pauimentum, hãc herbis, & floribus ornãs
Strauit humũ; hinc fontes fudit, & inde lacus.

[1] Hunc mundum De' creauit pp hominem.

Balnea ceu, fluuios; veluti viuaria fecit
Æquora, quę findas nauibus, atque nates.
Frugiferas ſyluas veluti pomaria plantans,
Hunc varia pennis aëra replet aui.
Et velut aulæa, & mulos, circum vndiq; montes
Erexit fœtos frondibus, atque feris.
Tam pulchra, atq; ingẽs tibi cõdita Regia verbo
Eſt ab Rege hominum, cœlicolũmq; patre.
Tu verò quam nam Domino, fabroq; ſupremo
Ædem condis, homo, delitiisquè colis?
SPIRITVS, atq; aĩus Deus eſt: [2] aĩosq; nitentes
Incolere, & puros gaudet, ouansquè tenet.
Ergo tibi hanc aĩam, cor hoc, mentemq; volãtẽ
Hanc velut ædiculam dedico, [3] ſumme Deus.
Tu velut è tẽplo Patris olim, CHRISTE, [4] flagello
Cornutosquè boues, lanigerosq; greges
Ipſe eiecisti tunc, vendentesq; columbas,
Menſas euertens, æraquè diſiiciens.
Haud ſecus ex aĩa hac, ſupero dũ lumine luſtras,
Auri pelle famem, & crimen auaritiæ.
Terram exercentes, atq; in terreſtria pronas
Laſciuas curas exige, truxq; tona.
Vt non ſit poſthac ſpelunca prophana latronũ:
At ſacrum templum, & manſio digna Deo.

2 Cor. 2. ca. 3. Dñs aũt ſpiritus eſt.

3 Cori. 2. ca. 6. Vos n. eſtis tẽplum Dei viui ſicut dicit De[us]. qm̃ inhabitabo in illis.

4 Io. c. 2.

Hanc vbi purgarit radio tua Gratia puro,
Cum Patre, & ſancto Flamine, Chriſte,[5] veni.
Atq; habitans in ea, fragiles hos dum reget artus,
Atque ad te redeat, tu, mea vita, mane.
Terra fuit dudum meditans terreſtria: cœlum
Sit modò, Rex ſuperùm, numine plena tuo.
Si te glorifico;[6] teque hoc in corpore porto,
Ipſe tuum templum, & paruus Olympus ero.
Atque tuę charites ſimul, alatiq; miniſtri
In me aduentantes ſemper, vbique regent.
At contrà fugiens[7] me, nunquam lędet, ab aſtris
Ab ſtc depulſus ſub Phlegetonta Draco.

[5] Io.14.c. Et pater meus dilligit eum, & ad eum veniem', & mãſionẽ apud eos faciemus.

[6] Cori.1.c.6. Glorificate, & portate Deum in corpore veſtro.

[7] Iac.4.c. Reſiſtite autẽ Diabolo, & fugiet a vobis.

ELĘGIA IX.

OMNIA quę viſus veſtigans lumine luſtrat,
Et cœlum, & terras, ęquoraquè alta maris,
Me propter verbo è nihilo, Deus almẽ, creaſti
Vt Dominus veluti his perfruar, atq; iuuer.
At me, vt cœlicolas, te propter, Rector Olympi,
Feciſti,[1] vt ſpectem ſemper in ora tua.

[1] Auguſ. De' fecit omnia ꝓpter hominẽ, hominẽ aũt ꝓp ſe.

Obiecto vt tali me ſcilicet ipſe beares;
Te tua ad hoc bonitas traxit,[2] amorq; mei,
Ecquid enim magis optandum, aut felicius, ora
Quam contemplari ſemper aperta tua?
Omne bonũ cùm tu ſis, & ipsũ deniq; pulchrũ,
A quo extat [3] pulchri quicquid vbiq; nitet?
Si tamen hic omni ſeruiſſem tempore vitæ
Iam tibi, ſeruaſſemq́;[4] ardua iuſſa tua.
Nam ſi ſudorem virtutis [5] in arce locaſti,
Nosq́; ſub hanc ducit longaquè, & alta via;
Nec Palmã manibus geſtat, [6] nec fronte coronã
Qui non decertans vicerit in ſtadio;
Quo, De[9] alme, modo, pulcherrima p̃mia, temet
Ipſe dabis, præter quem nihil opto aliud?
(Omnia nanq; ex te, [7] per te ſunt omnia, & in te;
Æterna & vita eſt viſio clara tua)
Si carnem, & mundum, & Ditẽ nõ vinco, tuosq́;
Seruo ſermones, hìcque laboro vigil?
Ergo tuus ſemper ſeruus, [8] iam ſanguinis emptus
Ingenti pretio, maxime CHRISTE, tui,
Obſequar vſque tibi Domino cœliquè, mariſq́;
Ab ſte qui nutu cuncta creata regis.
Gloria nã ſerui eſt quam maxima; [9] ſeruiat ille
Supremo Domino, cœlicolumque patri.
Re-

2 Boet. — Verum inſita ſũmi Forma bõni liuore carens.
3 Boet. Pulcrum pulcherrimus ipſe mundum mente gerens.
4 Matth. Si vis ad vitam ingredi, ſerua mãd.
5 Heſiod. in ope. & dieb. τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν, &c.
6 Pau. Nõ coronabitur, niſi q legitimè, certauerit.
7 Ro. 11. 7 Qm̃ ex ipſo, per ipſum, & ĩ ipſo sũt omnia.
8 Cor. 1. c. 6. empti n. eſtis p̃cio mag.
9 pro, ſi ſeruiat. Iuuenal. Græculus eſuriẽs in cælum iuſſeris ibit. pro ſi iuſſeris.

Regnare eſt ſeruire tibi, Rex inclyte Regum,
Ergo donec ero, ſeruiam & ipſe tibi.
Si rythmis ludam, rythmis tollaris ad aſtra;
Carmina ſi condam, te mea Muſa canat.
Si chartas verſem: tua ſeu præcepta, tuasve
Æternas laudes, magnave ſacta legam.
Si noctu ſurgam: te peruigil alloquar vnum;
Dumq; ſilet mundus, ſydera mente petam.
Si lux prima rubet, ſomnoquè, toroquè relicto
Pſalmis, atque hymnis, tequè, tuosquè canam.
Cogito ſi quicquam, curarum nubila pelle;
Solus & hoc, ò Sol, corde [10] refulge micans. [10] a fulgo, & a refulgo.
Si ſumam de more cibos: pro munere iuſtas
Grates obſtricto pectore gratus agam.
Si loquar, [11] enarrem meditans cęleſtia tantum: [11] Pet. 1. c 4. Si qs loquitur quaſi ſermones Dei.
Tequè meum os laudet, te mea verba ſonent.
Si mare tranquillum, cœlum ſi nocte ſerenum,
Solis & aſpiciam lumina clara die; Theſſal. 1 c. 5. In omnibus gratias agito
Si terram vario flore, & viridantibus herbis
Ridentem videam, vereque læta ſola;
Concentusq; auium virgulta per alta canentes
Arrectis lætans auribus audierim;
Cunctorum authorem te agnoſcam, teq; ſalutē;
Perſoluam grates, & memor vſque tibi.

Te veniente die, te decedente canendo
　Ducam omnes horas integer, atq; vigil.
Quin ſi languidulo declinem lumina ſomno,
　Cor ad te vigilet: ſomnia teque ferant.
Quid ni, ſumme, tibi famuler, Rex, omnia ſi tu
　Suppeditas, & me veſtis, aliſque tuum?
Te propter fragile hoc tenuent ieiunia corpus:
　Abſtineam vitiis, [12] ſubſtineamq; mala.
Virtutesq; [13] ſequar: ſi corpore verſer in orbe,
　Rapta inter cœli numina mente vager:
Hoc in ſeruitio fac me durare: ſub alis
　Sufficiens vires, protege, CHRISTE, tuis.
Vt migranti ad te mihi, Iuſtitiæquè coronam,
　Et palmas iudex reddere, iuſte, queas.
Tunc quà cœlorum cunctus tibi militat ordo,
　Atque tibi parens iuſſa tremenda facit,
Inter felices animas ſamulabor & ipſe,
　Æternùm aſſiſtens, Rex meus alme, tibi.

[12] Epictetus. ἀνέχου, καὶ ἀπέχου.
[13] Pſalm. Declina a malo, & fac bonū.

ELE-

ELEGIA X.

ERGO nos propter ſupero demiſſus
Olympo [1]
Deſcendis caſtæ Virginis in grę-
mium,
Nate patris ſummi, nutu qui ſydera torques,
Quemq́; colunt terræ, Tartara quẽq́; tremũt?
Exquè illa egreſſus, terris ſex luſtra vagaris
Ignotus populis, ſubditus atque tuis?
Hìcq́; famẽ, atq; ſitim pateris, magnosq́; labores
Perfers, atque æſtum, & frigora ſolus, inops?
Nec ſatis hoc, celſum pro me ni denique truncũ
Scandis, at opprobriis, verberibusquè ſatur.
Latronesquè inter geminos ſuſpenſus in alto
Ni caput inclinas, exanimisquè iaces.
Inſons tunè meo ſoluis pro crimine pęnas?
Pro me mortali tunè Deus pateris?
Heu quę nos propter pietas te tanta coegit?
Pectore quanta tuo vulnera fecit Amor?
Cur tua transfigit ſpinis Paliurus acutis
Tempora, ſi mens hęc eſt meditata ſcelus?
Cur geminas ſæuo fodiunt tibi vulnere palmas
Claui, ſi manus hęc eſt operata malum?

[1] Oratio ſeſe diuerberantis ad Chr̃m crucifixũ

Ad

Ad mala ſi velox gemina hęc mea plãta cucurrit,
Cur tibi tranſadigit cuſpis ahena pedes?
Siquè cupidinibus cor hoc exarſit,& ira,
Cur tibi rimatur lancea dira latus?
Hi ſi peccarunt oculi,laſciua tuendo,
Cur tua velantur lumina,Morsquè tegit?
Demulxère meum ſi fercula blanda palatum,
Cur tibi ſel ſedat,Myrrhaquè amara ſitim?
Siquè titillauit mea feruida membra voluptas,
Cur artus cædunt impia flagra tuos,
Sic vt nil in te fuerit,Rex maxime,ſani
A capitis ſummo vertice ad ima pedum?
Quare & vt infamis ſuperem faſtigia montis
Tecum,te mœſta cum genitrice ſequar.
Siue Crucem propriam tua poſt veſtigia geſtans
Iam lignum ſcandam dexter vt ille latro.
Nanq; ſub horrenti præacutis vertice ſpinis
Haud tenerum membrum luxuriare decet.
Ergo nunc crudo,mea dextra, armata flagello
Corpus in hoc ſæui,verberibusquè ſeca.
Ne pigeat: ſic,ſic ſcelera expurgare priora
Quæ tu patraſti ſanguinolenta,iuuat.
Hæc caro peccauit,dabit hęc caro sãguine pęnas.
Hæc tot delitias terga cruenta luant.
Vos-

Vosquè oculi, claræquè animæ, celſęquè feneſtrę
Per quas Mors intrans[2] cor populatã meũ eſt,
Fundite nunc flumen, ſcelerũ quod rore perenni
Rextinguatquè faces, diluat & maculas.
Genua pedũ nunc vos pœnas date flexa vagorũ,
Ad mala quod celerem corripuère gradum.
Caſtigent auidum ſacra nunc ieiunia ventrem,
Illicitos guſtus ſic Gula fœda luat.
Suſcipe tu lachrymas, ſpecta tu verbera ab alto,
Queis meritã carnẽ, Rex tibi Chriſte, domo.
Maiores mereor pœnas, & Tartara mille:
Sed quoniam pius es, tu miſerere mei.
Culpis parce meis, tua nam clementia culpas
Exuperat cunctas, maxima, fine carens.
At ſi me torquere paras, & crimina pœnis
Eluere; hìc crucia, hìc vre, piusquè ſeca.
Æternùm vt parcas, vt labe ego purus ab omni
Cum tibi coniungar, ſydera celſa petam.

2 Per feneſtras intrauit Mors. Iere. Thr. 3. ocul' me' depredat' eſt animã meam.

ELEGIA XI.

IN te peccaui, dum prodigus ipſe bonorũ
Quę mihi tradideras, luxu, animoq́; fluo.
Sat porcos paſcens, ſiliquis ſum paſtus abundè:
In me regreſſus denique ſurgo miſer.

Atque

Atque ad te ſapiens venio. pater alme, vocari
Iam non ſum dignus filius ipſe tuus.
Peccaui.[1] plures poterunt impellere cauſæ
Vt mihi tu parcas. Quod pius es genitor.
Errorem quod noſco meum: quod pęnitet: ore
Quod verè fateor, pectore multà gemens.
Quodq; etiã ignorans feci; dũ inſanus ephębus
Æui flore nitens, tractus amore vagor,
Formoſæ captus facie, verbisquè puellæ,
Quæ furata meum cor erat, atque animum.
Eheu oblitus eram, pater alme, tuiquè, meiquè,
Exueramq; hominem iam rationis inops.
At modo luſtrata cœleſti lumine mente
Te ſimul, & culpam denique cerno meam.
Atq; hanc deteſtor, fugioque. ad teque, beata
Confugio lux, & ſemita recta mea.
Qua nunc ingrediar, læuo nanque ante cucurri
Calle, ſub horriferam qui Styga pandit iter.
FELIX, a teneris tibi[2] qui deſeruiit annis,
Portauitq; puer lora, iugumquè tuum.
Haud ſe fędauit terrena labe, nec ergò
In te commiſſi criminis indoluit.
Acta nec illius per pectora culpa recurſat;
Tranquilla at cœli mente ſecreta petit.

1 Plures cauſas adducit, ob quas petit vt ſibi ignoſcatur. pietas patris. agnitio erroris. vera pœnitentia. oris confeſſio. dolor internus, q contritio dicitur. et ignorantia, qua pp ætatẽ tenebat.

2 Ierem. Thren. 3. Bonũ eſt viro, cum portauerit iugũ ab adoleſcẽtia ſua

Cęlicolùmquè vnus [3] mundis dum peruolat alis
Te ſolum affatur, te fruiturquè videns.
Et quod ſyderea [4] perfectè hauſturus in arce eſt,
In terris libat Nectar, & Ambroſiam.
Ergo extende tuæ pietatis brachia clemens
In me, atque errantem ſuſcipe, blande pater.
Indue meq́; ſtolam primã, vt ceu conditus abſte
Sum purus, placeam candidus vſque tibi.
In me corq́; crea mundum, [5] maculasq́; priores
Dele, vt te mundo lumine conſpiciam.
Vt ratis hybernis iactata furentibus vndis,
Dum ſub nimbifera ſydera nocte latent:
Ac fremit hinc Boreas, hinc humid⁹ intonat Au- (ſter
Illeq́; ſub Syrtes trudit, hic in ſcopulos.
Deſpondens animũ, iam iã mergenda profundo.
Ingemit, & manes fracta, tremensq́; videt.
Haud ſecus effræna nimium feruente iuuenta
Dum cœli cęlat lumina culpa mea:
Et rapit hinc ſpirans, nouaq́; illinc dira Cupido,
In diuerſa trahor cœco ab Amore miſer.
Lethũquè, & pęnas iam iam periturus adibam:
Nec via vexato, ſpesvè ſalutis erat.
Cum veluti geminus Caſtor, tua fulſit ab alto,
Mequè opportuna gratia iuuit ope.

Com-

[3] Quaſi vnus ex Angelis.

[4] Corin. 1 c. 13. Cum aũt venerit quod perfectũ eſt, euacuabitur, quod ex parte eſt.

[5] Pſalm. Cor mundum crea in me Deus. & oẽs iniquitates meas dele. Mat. Beati mũdo corde, qm̃ ipſi Deum videbunt.

Commotos fluctus mulxit, ventoſq; fugauit;
Et claro fecit fulgere cuncta die.
Hei mihi quã ſyrtẽ intrarã? in quãtaq; Charybdi
Ipſe laborabam? [6] quæ propè Scylla latrat?
Jam procul aſpicio, portumquè ſaluto ſalutis,
Quem cupio tota mente ſubire gemens.
Hùc curſus, Deus, eſt; ne fidum ſubtrahe lumen,
Dum me per tutum hùc [7] deniq; ducat iter.

6 Quaſi à periculò modò ereptus. 7 Lumen gratiæ.

ELEGIA XII.

NON nè hoc me pp cęlum fulgentibus aſtris
Feciſti [1] ornatum, perpetuoq; rotas?
Nonnè hunc formaſti Solem, Soliſq; ſororem,
Vt mihi præberent nocte, dieq; iubar?
Nõnè hoc fudiſti tot fœtũ animantibus ęquor,
Vt lauer, vt piſcer, puppe per hocq; vehar?
Aëraquè, & volucres, fluuios me propter, & ignẽ
Condis, & hanc terram, terraq; quicquid alit?
Omnia ſubq; meis pedibus tu ſubdis, [2] & omnis
Orbis hìc vt Domino militat vſque mihi.
Quinetiam ipſe tua me inſignis imagine vera,
Vnde immortalis viuo tibi ſimilis.

1 Hic oĩa fere enumerat. q̃ Deus fecit ꝑpter hoĩem.

2 Pſalm. Oĩa ſubiciſti ſub pedib. ei[9].

Om-

Omnipotẽs Deus & trinum quem faſſus,& vnũ
Ipſe colo,& toto diligo corde tremens.
Et me prætereà redimis de faucibus Orci,
Abluis & maculis ſanguine, CHRISTE, tuo.
Ac mihi flammiferi ſublimi in vertice cœli
Sedem qua ſedeam,præmia magna,paras.
Vt cum cęlicolis,clariſq; Heroibus illis
Si merear factis,te ſine fine fruar.
Debeo meq; tibi; ſedenim,Rex maxime,dextræ
Hæc anima,hoc corpus ſunt opera alta tuæ.
Pro tot muneribus quæ das mihi,quæq; dediſti,
Quæq; ab ſte ſpero,[3] quid tibi retribuam? [3] Pſalm. Quid retribuã domino pro omnibus, quæ retribuit mihi?
Cur nõ ſemper amem,cur non te ſemper adorẽ?
Et memori grates pectore ſemper agam?
Te ſolum, vel te certè ſuper omnia amabo,
Eſto tu cordis flammaque, amorq; mei;
Omnes humanos expellens victor amores.
Quid mihi cum mũdi, Chriſte, cupidinibus?
Sat puer expertus didici quo felle ſagittas
Imbuat alter Amor, quantaq; damna ferat.
Ah valeat cœco quicunq; inſeruit amori
Fęmineæ formæ tractus ab illecebris.
Quid ſit noſter amor neſcit,neq; nectaris hauſit
Pocula, quæ claris porrigis ipſe tuis.

O vti-

O vtinam veluti noſtri tua pectora dira
   Eliciens vndam, cuſpide fixit amor.
Sic, Rex almе, tui verbo transfigat acuto
   Eliciens lachrimas, corda, cupido, mea.
Vt dulci, pie Chriſte, tui transfoſſus amoris
   Vulnere, te propter ſaucius ingemerem?
Vtq; voluptates, quas appetit ebria turba,
   Deſpicerem, dum non ſentio, nec ſapio?
O' fortunati tali quos altius ictu
   Tu percuſſiſti pectora tranſadigens.
Contextis illi velarunt corpora [4] ſetis.
   Atque in ſpeluncis delituère [5] cauis.
Fortiter eſt alij lethumquè, [6] & vulnera paſſi
   Per flammas, & aquam tranſiliere citi.
Hi præcingentes lumbos, [7] tibi cœlibe vita
   Iam deuouerunt membra, animosq; ſuos.
Quę tu dictaſti permagna volumina [8] docto
   Sudantes alij compoſuère ſtilo.
Ergo nunc meritò mundi ſuper aurea tecta
   Per quæ verus Amor, paxq; ſerena volant,
Diui, & felices nimium potiuntur amantes
   Te, Deus, æterno ſemper amore ſuo.

4 .i. ciliciis.
5 Monachi.
6 Martyres. Psal. Tranſiuimus per ignem, & aquam.
7 Confeſſores.
8 Doctores.

Libri Primi Elegiarum Sacrarum finis.

MV-

MVTII SFORTIÆ
ELEGIARVM SACRARVM
Liber Secundus.

ELEGIA I.
In Aſcenſione Domini.

ASTRIGERAS portas clauſas ab [1] origine mundi,
Vnius ob noxam, pandite, cœlicolæ.
Sydereas valuas, totumquè recludite cœlum:
Veſtra nouus plauſus caſtra per alta ſonet.
Cœleſtes inflate tubas, [2] lituoſquè perennes,
Orbequè in æthereo claſſica pulſa canant.
Ter ternis moti ordinibus procedite contrà,
Exeat occurrens obuia quæque phalanx.
Cui nā occurremus? cui recludemus [3] Olympū?
Quisve triumphator mœnia noſtra petit?

[1] Pſa. Attoll. port. Angelos alloquiſ.

[2] Pſ. Aſcēdit Deus in iubilo, & dñs in voce tubę

[3] Rńdent Angeli.

Maximus ille nouũ, noſtrumq; indutus amictũ,

4 Eſaiæ: Quare ergo rubrũ eſt veſtimentum tuum?

Veſter Rex ille eſt. [4] purpura nonnè decet?

Ligno ille affixus, ligni iam damna rependit.

Cuſpidibus foſſus, mortuus inque cruce

5 Corin. 1 c. 10. Vbi eſt mors ſtimulus tuus? ſtimulus .n. mort. peccatũ eſt.

Armatam Mortem proſtrauit, [5] & exuit armis,

Exuit horribili cuſpide vulnifica.

Tum penetrans Orci pallentia regna tremendo

Impete ferratas eruit ille fores.

Atque reluctantes vinclis deuinxit ahenis

Terrigenas fratres, Enceladosque truces:

6 Eſa. 14. Similis ero altiſſimo.

Amentemq; [6] Dei ſibi qui poſcebat honores,

Regnatorem Erebi fregit, & edomuit.

7 Luc. 11 Cum fortis armatus &c. vniuerſa arma eius auferet. & ſpolia eius diſtr.

Atq; arma eripiens nigrum [7] ſpoliauit Auernũ,

Captiuosq; ſuos eruit è tenebris.

Secumq; hos ducens æterna luce coruſcus,

Atq; immortali corpore victor adeſt.

Aſpicite ardentes acies quæ ponè ſequuntur,

Vltorique Duci carmina læta canunt.

Cernite fatidicos vates, multaq; verendos

Canicie Patres, laurigerosque Duces.

Sceptriferos Reges, animas ſpectate piorum,

Atque Sacerdotes, Pontificesque ſacros.

8 In ſinu Abrahæ.

Elyſio in campo [8] qui expectauère tot annos

Illum, quem afflati iam cecinère diu.

Pri-

Primi hi complebunt deſerta ſedilia cœli,
Milite cum prauo [9] Lucifer vnde ruit.
Illi intertextas aſtris iam mille coronas,
Milleq; iam Palmas porrige, læta cohors.
Illius æthereas victricia ſigna per auras
Tollite. Dum lituo hic perſonat, ille tuba,
Æternas cytharas ſtellanti pectine pulſent,
Pæanasq; alij, & ſacra trophæa canant.
Victor iò, bellator iò, tu Principe Mundi
Deuincto, prædas eripis è manibus.
Ceſſit & excubiis [10] Paradiſi flammeus ales
Iam tibi, cui gladium tradidit igniuomum.
Hactenus obſtructam miſeris mortalibus æthrã
Tu reſeras primus ſanguine, CHRISTE, tuo.
Tu cœlis terras [11] æterno fœdere iungis
Optima Pax, hominem conciliasque Deo.
Per te mortales erepti è faucibus Orci
En complent vacuos, æthereosq; thronos.
Quas ergo referet tanto pro munere grates?
Quas cœlum laudes, quas tibi terra dabit?
Ingredere ò noſtrũ decus, & ſuper omnia noſtra
Scamna tua aſcendat, regnet & alma caro.
Cur intrare iuuat tot per tormenta, [12] crucemq;
O Rex, ſi regnum, gloriaq; iſta tua eſt?

9 Pſ. Implebit ruinas.

10 Gen. 3 Et collocauit ante paradiſum voluptatis cherubin, & flammeũ glad. &c. ad custo. viã ligni vitæ.

11 Pau. Ipſe eſt pax noſtra, q fecit vtraque vnũ. Mediator Dei, & homin. Chriſtus Ieſus.

12 Lucæ. Nõne hęc opor. pati Chr̃m, & ita intrare in gloriã ſuam?

Plauſibus his donec cœli conuexa reſultant:
Ætheris atque omnis militia alta fremit;
Authoriquè ſuo gaudens [23] dat iubila mundus,
Et reboat cantu regia magna Poli;

23 Pſalm. Aſcendit Deus ĩ iubilatione

Tu Deus omnipotens redeuntẽ ſuſcipe natum,
Adquè tuam dextram, fons, [24] & origo, loca.
Nanq; opus iniũctũ abſoluit, [25] tua iuſſa peregit:
Ad mortem vſq; tibi paruit, [26] alme parens.
Vtq; tropheum illum noſtrę amplexare ſalutis, [27]
Quod ſuſcepta magis vulnera clara decent.
Nam libertatis monimenta perennia noſtræ,
Vt pretiumquè ingens, illa coruſca gerit.
Vt quoties in nos errantes concipis iras,
Et iuſtus vindex tela triſulca paras;

24 Pater, fons, & origo deitatis.
25 Io. 17. Opus cõſummaui quod dediſti mihi vt faciã.
26 Phil. p. 2. Factus obediens vſque ad mortem.
27 Ambroſius.

Te rutilis plagis, [28] & hiulco pectore paſſo
Placet, & excutiat fulgura ſumpta manu.

28 Bernardus.

At tu, nate Deo, noſter Seruator, & orbis,
Qui ſuper occaſum ſcandis, [29] & aſtra petis:
Quiquè ſedes Patris ad dextrã regnator Olympi,
Per mala quæ pro me paſſus es, atq; Crucem,
Per mortẽ, & tumulũ, immortales pq; triũphos,
Et quos exurgens funere victor habes;
Quosq; aſcẽdẽti ſuperos, ſummumquè tribunal
Æthra tibi gaudens, lætaquè terra dedit;

29 Pſ. Iter facite ei q aſcẽdit ſuper occaſum.

Fac

Fac modo me rapta conſcendere ſydera mente,
Diuùm miſceri, cœlicolùmquè choris.
Deinde tuū membrū arcana compage reuinctū
Te, caput ò noſtrum, da ſuper aſtra ſequi.
Egrediens quà te ſuprema [20] ſede ſedentem,
Illaque ſuſpiciam vulnera pulchra tua,
Immenſis radiis Soles ſuperantia mille;
Inquè tuum vultum lumina fixa beem.
Ingrediens verò tunc altera paſcua certè
Inueniam, quę mi, Paſtor amate, paras:
Vberiora quidem. Cum Patre, & flamine ſancto
Nam te contemplans te celebrabo Deum,
Omnia condentem, nutuquè creata regentem,
Omniaquè implentem numine, Nate, tuo.
Atque voluptatis pelago [21] demergar in alto,
Vbertate domus ebrius, atque ſatur.
Tunc immortalis guſtabo Nectaris illas
Cantatas epulas, poculaquè Ambroſiæ.
Optatisq; tuis tunc [22] exultabo ſub alis:
Tunc in te ſpectans omnia, [23] cuncta ſciam.
Æternumquè bonis illis [24] tunc perfruar hęres
Per te, nate Deo, factus & ipſe Dei.

20 Ioa. Et ingredietur & egredietur, & paſcua inueniet.

21 Pſ. Inebriabūtur ab vbertate domus tuæ. torrête voluptatis &c.

22 Pſ. Sub tegmine alarum tuarū exultabunt.

23 Auguſ. Qui ſcientē cuncta uidēt, qd neſcire poterunt?

24 Paul. Hæredes quidem Dei, cohæredes aūt Chriſti.

ELEGIA II.

DVM florem, rutilanſuè aurum,
gemmamuè nitentem
Aut Lunam video, clara vel aſtra
poli:
Siue coronatum radiis exurgere Solem
Aſpicio, hæc mecum voluo, taceſq; loquor;
Si tàm pulchra ſuis in ſepibus hæc Roſa vernat;
Si ſic hoc auri pondus ab igne micat;
Si bonus hic Adamas ita me capit, hicq; Pyropꝰ;
Et candore tuo, Cynthia plena, iuuas.
Si ſic delectat, ducit ſiue Heſperus aſtra:
Præuius aut Solis Lucifer exoritur.
Si ſic auroque, & ſtellis armatus Orion,
Atque Vrſæ geminæ lumina noſtra tenent.
Si naſcens ita flammifera mihi lampade Phœbus
Illuſtratque oculos, pectoraq; exhilarat.
Hem quantis radiis, quanta me luce iuuaret
Vnus cęlicolùm [1] quos prior ordo tenet?
Qua regina Deùm facie nunc illa ſerenat
Fulgida ſyderibus regna, ſuoſque beat?
Vt Rex omnipotens illius Virginis aluo
Editus, in noſtra carne refulget ouans?

1. Vnus è Seraphinis.

In quem

In quem defixis obtutibus [2] inclyta cœli
Proſpicere exoptat concelebrando cohors.
Ad maiora tamen, [3] ſcalæq; ad culmina ſurgo
Scādere quò refugit, menſq; tremiſcit hebes.
Quod iubar immēſū ſupero diffundit Olympo;
Quamq; infinito lumine cuncta replet
Æternus Genitor, Natuſq; & Spiritus almus,
Trinusque, atq; vnus viuus, amanſq; Deus?
Omnia qui pulchra [4] hæc verè pulcherrimus idē
Omnipotens, ſapiens condidit è nihilo:
Adde quod vt veſtis veteraſcent omnia, [5] at ipſe
Idem eſt, principio, & denique fine carens.
Principium, finiſquè vnus: non illius vnquam
Tranſibunt anni, deficientuè dies.
Ergo te ſolum qui verè es, [6] ſemper amabo,
O pulchrum, per quod tot ſpecioſa nitent.
Hei mihi, [7] ſed nunq̄ potis eſt te cernere uiuens,
Ergo huius carnis vincula ſolue precor,
Vt ſpectare tuam faciem per ſæcula poſſim,
Quæ contemplantes efficit vna Deos.
Tunc ſatis, atque ſuperſatiabor, [8] cū mihi Diuo
Clarè apparebit gloria magna tua.
Illa eſt Ambroſia æternans, & Nectaris illa eſt
Lætificans flumen; cælicolùmque dapes.

2 Pe.1.c.1 In quem deſiderāt Angeli pſpicere.
3 Innuit ſcalā quā vidit Iacob in ſomnis ſtantem ſuper terram, & cacumen illius &c. &. Dominum innixū ſcalæ. Gen.28
4 Boet. Pulchrū pulcherrimus ipsū mūd. &c.
5 Pſal. Et omnes ſicut veſtimentum veteraſc. tu autem idem ipſe es, & anni tui nō deficient.
6 Exod.3 Ego ſum qui ſum. ὁ ὤν.
7 Non videbit me homo, & viuet.
8 Pſalm. Satiabor, cùm apparuerit gloria tua.

Cęleſtum hac vna paſcuntur Curia Diuûm,
Felicesquè animę quę tua regna tenent.
O'vtinam intereà radium, lumenvè parumper
Ipſe tui hìc vultus mi reſerare velis.
Vt veri pulchri magno inflammatus amore,
Ante oculos id habens, nocte, diequè gemā.
Cunctaquè vileſcant, illi dum confero cuncta:
Arbitrer ac veluti [9] ſtercora deſpiciens.
Et meritò. Nam cur ſpecioſę forma puellę
Me capiet cœcum, ſi citò puluis erit?
Cur aurum ſitiam, gemmas cupiamvè micantes;
Coctanè me tellus Solis ab igne iuuet?
Cur nam faſtoſos affectem inſanus honores,
Si cruciant curis, deficientquè citò?
Ah pereat ſtultus quicunque creata requirens
Diligit, hicquè ſibi tot ſimulacra facit.
Atq; tibi vertens tergum, obliuiſcitur amens
Authorisq; ſui, ſydereęquè domus.
Iure hinc vexantur miſeri tot Erynnibus atris,
Et lingunt ſemper, ſemper & eſuriunt.
Tu Pax, [10] tu requies, tu conſolatio noſtra,
Veraq; tu portans gaudia certa ſalus.
Tu mihi delitię, ſaties tu dulcis, Amorquè
Perfectus, ſummum denique, & omne bonū.

9 Pau. Oīa vt ſtercora arbitratus ſum, &c.

10 Pau. Ipſe eſt pax noſtra.

Ipſe

Ipſe tuam illuſtrans faciem, pulcherrime mõſtra
Seruo, qui captus flagrat amore tui.
Nã fateor, mihi tu teſtis, Deus optime, quò quò
Me verto, ſi non cerno tuam faciem;
Nubilaq; & tenebras ſpecto: noxq́; incubat atra
Heu noſtris oculis, terrificumq́; chaos.
Theſauros, totum & mundum largire petenti
Cuilibet. haud mundum, diuitiasquè moror.
Mi ſat erit tua, Rex, facies. [11] faciemq́; requiram,
Ipſe tuam ſemper, lætificumquè iubar.
Cernere nanq; eius felici in lumine [12] lumen
Æternum ſpero, perpetuumq́; diem.

[11] Pſalm. Quærite faciem eius ſp. &c. Faciẽ tuã Dñe requiram.
[12] Pſa. In lumine tuo videbimus lumen.

ELEGIA III.

IMMENSVM hoc cœlum, Phœbiq́; hanc lampada claram,
Lunaiq́; globum, ſignaquè, & aſtra poli;
Æternasq́; acies ſuperum, numeroq́; carentes,
Aëraquè, atq; ignem, nauigerumq́; fretum:
Tetrarũq; orbẽ, & terrarũ quicquid in orbe eſt,
Quadrupedes, homines, pẽnigerumq́; genus,
Om-

Omnipotẽs Deus è nihilo meditanſque, iubeſq;
Condidit, & verbo quod libet ipſe creat.
Si volet ipſe, [1] Deùm faciet te protinus vnum,
Viuereque æternùm te ſuper aſtra dabit.
Ipſe dabit lætis epulis accumbere Diuùm,
Viuificamque manu porriget Ambroſiam.
Si tamen ipſius cęleſtia iuſſa capeſſes;
Et meritus fueris, [2] ore, manuque colens.
Ergo præclaris, ſanctiſque accingere factis,
Et dignum magno te quoque finge Deo.
Aggredere ò magnos, viuẽs hic sãctus, honores,
Ætheraque inuicta concipe mente pius.
Nam qui te fecit ſine te, de faucibus [3] Orci
Ad cœlum non te, te ſine ferre poteſt.
Hunc igitur mundum calca, præſentia temne:
Hancq; domans carnem, ſydera ſemper ama.
Nam longè maiora Deus dat præmia factis,
Vt Dominus diues, largus, & omnipotens.
Sed quid nam ſine te poſſum? niſi tu mihi dextrã
Porrigis, haud valeo ſurgere lentus humo.
In te ni maneo veraci, Rex bone, Vite,
Palmes ego haud vnquam fructificare queo.
Quod poſsũ, tibi me dono: [4] cor prębeo noſtrũ.
Me ceu iumentum quolibet ipſe trahe.

1 Seipsũ alloqtur. Eccleſ. 39 Si .n. Dñs magnꝰ voluerit &c.

2 i. verbo & opere.

3 Auguſ. Qui fecit te ſine te; non ſaluabit te ſine te.

4 Prouer. Fili mi, p̃be mihi cor t. &c.

Syde-

Sydereas tu me clemens [5] prædeſtina ad arces,
Interiusque voca, iuſtificaque, Deus.
Tunc ego longa quidem potero ieiunia ferre,
Orabo ſemper, peruigilabo diu.
Et penitus mundũ vincam, carnemq́; domabo,
Atque opere, & verbo, & corde placebo tibi.
Et tecum fiam, Deus optime, [6] Spiritus vnus:
Semper & ad ſtellas, cælicolasque trahar.
Tunc mihi ceu ſanctis, clarisque Heroibus illis,
Vt merito poteris præmia digna dare.
Iuſtitiæque meum caput euincire corona,
Et Palma inuictam condecorare manum.
Cęlicolasque inter tunc me regnare iubebis,
Denique glorificans, efficiensquè Deum.

[5] Rom. 8. Quos prędeſtinauit, hos & vocauit. & quos vocauit, hos & iuſtificauit.

[6] Cor. 1. c. 6. Qui autem adhæret dño, vnus ſpũs eſt.

ELEGIA IIII.

VERE nil vnum præter, Rex alme, neceſſum eſt,
Hoſpita [1] vt accepit ſedula ab ore tuo.
Expertus fateor, clarequè agnoſco, quod vnum
Spiritus id ſacer eſt, tuque, paterque tuus.

[1] Luc. 10. Martha, Martha, ſollicita es &c. porro vnum eſt neceſſariũ. &c.

Fac

Fac ergo vt ſemper mediter te, ſumme creator,
Contemplerq́; vnum, trineque, & vne Deus.
Vnum curarum ſignum ſis ipſe mearum:
Vnum te[2] noctu cornea porta ferat.
Materiesq́; mei eloquij Deus vnicus eſto:
Teq́; vnum præter nil mea verba ſonent.
Si condam, noſtris te ſolum intexere chartis:
Siue legam, de te perlegere alta iuuet.
Te ſolum, laudesq́; tuas, cantataq́; facta
Arrectis aſtans auribus accipiam.
Te ſolum aſpiciam, quò quò mea lumina flectā:
Inq́; tuo ſemper nomine cuncta geram.
Nam mens vnita dum vi tibi fortior vni
Hæret, & a curis libera ſubtrahitur;
In te reſpirat, in te tranquilla quieſcit,
Sauciaq́; æterno languet amore tui.
In te delitiis fruitur, quas dicere non fas,
Et veram pacem læta, ſilensq́; tenet.
Seq́; in te velut in ſpeculo conſpectat, & omnes
Emendat maculas, candidiorq́; redit.
Tantumq́; in te vno guſtans dulcedinis haurit,
Quantum non illi cuncta creata darent.
Nec mirum, nam tu fons Nectaris infinitus,
Tu lux es Mundi, veraque vita animæ.

[2] .i. vera ſomnia. Ver.6. Ænea. quarū altera fertur Cornea, qua veris facilis datur exit' vmbris.

Tu

Tu pax ſenſum oēm excedens,[3] requieſq́; beata:
Tu ſummum pulchrū, & deniq; es oē bonū.
At contrà duce ſi ſenſu diſceſſerit abſte,
Adq́; hæc ima ruit, perq́; creata volat;
Protinus infelix nunc hùc, nunc ſcinditur illùc,
Haud quod quærit habens, irrequieta, vaga.
Deprimiturq́; (nefas) ſeſequè indigna volutat,
Labequè terrena commaculata iacet.
Fruſtraquè in terris ſolatia falſa requirens
Curarum variis fluctibus obruitur.
Cuncta creata ergo quæ me ſeducere tentant
Ab ſte, Rex, valeant, diſpliceantquè mihi.
Omnia nanq; mihi tu, tu mihi ſufficis vnus.
Quid ni ſufficias, ſi ſat es, atque ſuper?
Omnia nam per te conſtant, Iouis omnia plena,
Intus, & extrà idem cuncta creanſq́; regis.
Si per te te poſſideam, nil amplius opto:
At ſperno toto quicquid in orbe nitet.
Ceſſent terrarum Domini contendere mecum,
Ipſis cum longè ditior emineam.
Ipſi etenim partem, iamq́; amplius eſurientes;
Aſt ego iam totum poſſideo, idquè ſatur.
Ipſe igitur ſolus qui me, Deus alme, creaſti,
Quiquè redemiſti, me rege, mequè doce.

[3] Pau. Et pax Dei, quæ exuperat omnem ſenſum.

Om-

Omniaq; excludens, tibiq; aduerſantia pellens,
Me te ſolo imple, celſaq; ad aſtra rape.
Pectoris atq; huius ſolus, precor, accipe claues,
Oſtiaquè obſerua, claudeq; ſemper humo.
Ac cœlo reſera pie Ianitor, optimequè hoſpes,
Hoſpes chare animæ, & dulce refrigerium.
Dulciaquè inſtaurans ſemper conuiuia, [4] mecū
Tu ſolus cœna, ſolus & vſque mane.
Inuitatus vt hìc à me, tu poſt modo in aula
Me ſupera inuites, Rex venerande, tua,
Ad cęnā illā Agni æternā, [5] dulceſq; Hymenęos
Quos exultantes Diiquè, Deæquè canunt;
Cumq; hilari plauſu iam læti epulantur, opimū
Nectar guſtantes, Ambroſięquè dapes.

4 Apoc. 3 Intrabo ad illum, & cęnabo cum illo, & ipſe mecum.

5 Apo. 19 Beati qui ad cęnam nuptiarū Agni vocati ſunt.

ELEGIA V.

1 Cor ſuū alloqtur.

SI cupis intrepidum [1] tranquillam
ducere vitam,
Cor, penitus terras deſere, & aſtra pete.
Ærumnas, gemitus, clamores, bella, tumultus,
Lamenta, & luctus, inſidiaſquè truces

Expe-

Experiere, vagum dum delectabere terra,
Exul ab ætheria, ſtelliferaquè domo.
Inſelix, quid te capit; in terriſquè moratur?
Nũ gemmæ atq; aurum,[a] diuitięquè iuuant?
Si quibus ærumnis, quantiſque laboribus illæ
Cogantur, ſcires: quos pariantuè dolos:
Quamque inſomnis eas tueatur, & anxia cura,
Heſperidum vt ſeruans aurea mala Draco:
Quoue relinquantur gemitu, quantoque dolore
A Domino inuito, dum Phlegetonta petit;
His certè Ditis laqueis religarier vnquam,
Et ſpinis pungi talibus[b] haud cuperes.
Nũ tua purpureus perſtringit lumina ſplendor?
Vertit & ad ſeſe celſus honoris apex?
Siſyphus atque alter velles in vertice ſaxum
Siſtere, quod rapidum voluitur inde ruens?
At ſi tu noſſes cruciet quæ vita ſuperbos,
Regnaq; deſpiceres, ſceptriferoſquè gradus.
Sed ſi te pulchris mulier delectat ocellis,
Formaque, & verbis, illecebriſque capit.
Quot vitia hæc eadem niueo ſub pectore celet,
Sæpèque formoſas alba ſepulcra,[c] puta.
Experiare licet: Scyllas, vaſtaſque Charybdes
Has, & Sirenas experiere citò.

Quan-

[a] Io. ep. j. c. 2. Omne quod eſt in mũdo, cõcupiſcẽtia carnis eſt, & concupiſcentia oculorum, & ſuperbia vitæ.

[b] Mat. 4. & alii sũt qui in ſpinis ſeminantur. hi ſunt & cę. & ærũnæ ſæculi, & deceptio diuitiarũ.

[c] Vt hypocritas ſepulcra dealbata apud Euangel. plena oſſib. mortuorum.

Quantorum fuerit remineſcere cauſa malorum
Fęmina: propter & hanc bella, ferasq; neces,

6 Vide Heſio. in op. & die. xot. argumen. Pandoræ deſump. ſi ab Eua ē, ſi quis bene pſcrutari voluerit.

Pandora [5] ante oculos tibi ſit conficta Poetis:
Euaq́ue, quæ letho nos male cauta dedit.
Talia tunè, ergo, propter portenta, polorum
Sedes amictes, terga dabisq́; Deo?
Et ſi non aurũ, nec honos, neq; fęmina amanda
Quid petis in terris, curuè vagaris humo?
Adde quod vt mundi fex eſt humus, & ꝙ in ipſã

6 Terra fex mũdi.

Pondere [6] delatum corruit omne graue.
Tu graue ſemper eris, ſemper turbabere curis,
Terrarum donec te retinebit amor.
Nil eſt in terris tranquilli, nilquè ſereni:
Sed magnis turbis omnia plena fremunt:

7 Vapor, exhalatio ſicca.

Nonnè vides, quod dũ vapor, [7] exhalatioq́; vda
A terra aſcendens aëris alta petit:
Protinus aut venti ſtrident, aut nubila denſo
Agmine coguntur: ſeu micat, atque tonat.
Siue niues, mixtavè ruunt cum grãdine nimbi;
Siue Iouis dextra fulgura miſſa cadunt?
Ingruit aut turbo, triſti ſeu crine cometa
Naſcitur, igne micant ſeu per inane trabes.
At contrà quà non potis eſt pertingere terræ
Halitus, aut fumus; regna ſerena micant.

Ac

Ac ſemper tranquilla ſilet plaga proxima Lunæ.
Si verò vlterius ſcanderis, aſtra petens,
Omnia repperies æterna. perennia ſi te,
Et tranquilla iuuant, regna per illa vola.
Nec ſeptem Errones [8] clara te luce retardent:
Nam quid ibi præter lumina conſpicies?
Sphæra nec octaua ſtellis ardentibus apta
Te teneat, dum tot ſydera magna rotat.
Quamuis innumeris aſtris te paſcere poſſit.
At ſapiens ſuperas [9] exuperabis aquas.
Atque per Empyrei ſpatiare palatia cœli,
Ignibus æternis quæ radiata micant.
Illic cœlicolùm iuuet aſpectare phalanges,
Ordine quo ſedeãt, quos celebrentq; choros.
Et quos æternos edunt cantuſquè, ſonoſquè
Accipe, dum Dominũ voce, chelyquè canũt.
Illic Heröum fulgentes aſpice turmas,
Quos cœlo, meritos ſydera, terra dedit.
Sedequè diſpoſitos, variiſquè in veſtibus; & quas
Palmas, quæquè manu gemmea ſceptra ferãt.
Tẽpora quamq; gerant variis deuincta coronis,
Seu canis Violis, puniceiſuè Roſis.
Quæq; his ordinibus, Paradiſo & pſidet omni,
Quæq; enixa Deum Virgo, parensq; manet,

[8] Errones, ſic a Gellio vertũtur Planetæ.

[9] Pſal. Et aquæ omnes, quæ ſuper cœlos ſunt.

Reginam aſpicies, cui lumine Solis amictę
Biſſenis aſtris tempora cincta micant.
Illius exquè vtero natum ſine ſemine Regem
Quem ſummi Cęli Regia cuncta tremit:
Qui latas terras, nutu qui temperat ęquor,
Omnia quiq́; ſuo numine plena regit.
Abſtractum a terris ſi ſic per culmen Olympi
Iam terrę oblitum tu volitabis ouans,
Imperturbatum ſemper mortalia, ceu non
Sint, nil curabis, ſola ſuperna tuens.
10 Paul. Nr̃a antē conuerſatio in cœlis eſt.
Atque erit in cœlis [10] tua conuerſatio ſemper,
Cumq́; ipſis magnis ſępe loquère Deis.
Et modò guſtabis quo poſt ſaturabere Nectar,
Quodq́; obliuiſci nos facit huius humi.
Cũ demũ penit⁹ moribũda hęc mẽbra relinques,
Quæ tibi finxiſti hìc gaudia, nunc meditans,
Dulcius aſpicies certè, & perfectius illic,
11 Paul. Quæ p̃parauit De⁹ his qui diligunt illum.
Ardenti [11] nam ſe præparat iſta Deus.

ELE-

ELEGIA VI.

In Sacratiſſima Pentecoſte.

O' Mundi Princeps quondam, [1] iam limine mundi
Cede, ſub Inferno diſce habitare lacu.
Vosq́; poteſtates tenebrarum, [2] atq; aëris huius,
Ite procul: nam vos Tartara digna manent.
Templa prophana cadant, iaceant altaria dira,
Eq́; ſuis aris iam ſimulacra ruant:
Quid fruſtra argẽtum? quidvè ęs cõflatis, & aurũ?
Exprimit inciſum marmor, [3] eburq́; Deos?
Conticuère Dei, nec dant oracula genti:
Nã loquitur Dominus, [4] verus adeſtq́; Deus.
Quem non agnouit mundus formatus ab ipſo,
Prò dolor, at ſeruos eſt veneratus amans.
Iam Deus in terras aſſumpto corpore venit,
Filius, ęterni veraq́; imago Patris.
Hunc manifeſtauit mundo, [5] ſanctumq́; daturus
Flamen, promiſſum Patris, in aſtra redit.
Ecce Amor, in Natũ Genitor quẽ pectore ſpirat,
In Patrem ſpirat Filius inq́; vicem,

1 Io. Nũc Princeps mũdi huius eiciet foras.

2 Ephe. 6 ſed aduerſus Principes, & Poteſtates, aduer. mũdi rectores te. &c.

3 Pſ. Simulacra gentiũ argentum, & aurum, &c.

4 Eſa. Qm̃ ego q̃ loquebar, ecce adſũ.

5 Ioa. 17. Manifeſtaui nomen tuũ hoĩibus,

Quo ſtat cœlorum virtus, [6] quo pectora pleni
Vera aſpexerunt, [7] & cecinère patres,
Spiritus almus adeſt: [8] terraſq; impleuit, & orbẽ;
Pellat & vt tenebras cęlitus igne micat.
Iamquè vnum, Trinumq́; Deum caligine pulſa
Noſce: hunc perfuſus lumine, Munde, cole.
Illius & ſeruos iam [9] deteſtare rebelles,
Quos ille in terras expulit arce Poli;
Fraudibus innumeris qui te traxère ſub Orcum,
Dum iactant ſeſe numina vera tibi.
A Patre, & à Nato procedens, compar vtrique,
Ille Faber mundi Spiritus almus adeſt.
Non vt marmoreis tabulis horrentia iura
Cum tonitru, & fumo, cũ tuba, & igne ferat.
Vt rubro mare tranſmiſſo [10] ferè tempore eodem
Iſacidis Sinæ per iuga ſumma dedit.
Cordibus at teneris vt leges ſcribat amoris
Quas veluti natis dat [11] Deus ipſe Pater.
Quinquaginta ergo ſoles [12] patefecerat orbi
Lucifer inſignes, ob numerumq́ue ſacros;
Annos poſt totidem nam debita, [13] lege iubente,
Cuncta remictuntur, tum feriatur humus:
Ex quo de tumulo victor ſurrexerat Agnus
Qui peccata ſuo noſtra cruore lauit;

6 Pſal. Et ſpiritu oris eius omnis virtus eorũ.
7 Prophetæ dicti ſunt videntes. & viſiones prophetię &c.
8 Sap. Spiritus Dñi repleuit orbẽ terrarum.
9 Angelos apoſtatas.
10 Exo. 19
11 Rom. 8 Nõ enim accepiſtis ſpiritum ſeruitutis iterum in timore, ſed acc. ſpũm adopt. filiorũ Dei: in quo cl. abba pr̃.
12 Pentecoſtę. id eſt Quinquageſima. vide Gre. Naz.
13 Annus Iubilæus.

A Pa-

A Patre, & à Nato cum miſſus ab æthere venit
  Spiritus, ingenti cumque fragore ruit.
Dimiſſurus adeſt iam crimina, pectoraque ardés
  Heroum Chriſti complet amore ſuo.
Atque ipſos ſuper in linguis ſe moſtrat,[14] & igne: 14 i. ling. igneis.
  Nam balbis fandi tunc dabat author opes. Qui linguas infantium, vel
Linguaſque omnigenas opifex ſic ipſe docebat, blęſorum facit eſſe
  Ipſos percipere vt natio cuncta queat. diſertas.
Quis tua, Trine Deus, referat myſteria tanta?
  Quis dignè recolat prouida facta tua?
Cum poſt diluuium vaſtam,[15] cœloq; minantẽ 15 Gen. 11
  Conſtruerent turrim, quæ ſuperaret aquas, Erat autẽ terra labij
Nembrothus, fratresque feri, ſæuiq; Gigantes, vnius, & ſermonũ
  Labrum vnum cunctis, vnaque lingua fuit. eorũdem.
Sed quoniam in te coniurauerat impia turba,
  Linguas confundis, diſiicis vltor eos.
Nunc verò quoniam præconia ferre per orbem
  Hi tua conſpirant; pandereque aſtra piis;
Atque ſalutis iter populis oſtendere cunctis,
  Sternere fallaces debuerantque Deos;
Cunctorum linguas horum reſonare per ora
  Tu facis,[16] & meritò corda ſtupore reples: 16 Act. 2.
Illis vnis enim in linguis idiomata ſparſa Stupebãt autẽ oẽs,
  Vnum quæ clarent, edoceantque Deum. & mirabantur.

Tum propriis liuguis illos audire loquentes
Omnigenas gentes, attonitasq́; facis:
17 Cur in igne appa ruerit. Partitas linguas, [17] rutilantem oſtendis & ignem:
Nam tu culparum nubila luce fugas:
18 Deus nř ignis cõſumẽs eſt. Ignis conſumens Deus es, [18] conſumis vt ignis
Nequitias noſtras, tergis & omne ſcelus;
Debita dimittens; tu nanque remiſſio noſtra es:
Dulciter atque vris pectora noſter amor;
19 Ignem veni mittere in terras, &c. Ignis quem venit in terras mittere, [19] quemq́;
Ardere optabat filius ille Dei,
Tu mentes radijs illuſtras, cordaq́; purgas,
Et ſurſum tendens celſa ſub aſtra rapis.
At vos Heroës, quibus æthere munera tanta
Detulit, afflauit quos Deus altitonans,
Dicite quæ vobis hic ſuggeret, oraq́; plena
Soluite, & eloquij fundite iam fluuios.
Cui procul aſſurgat cedens facundia Graia,
Omneq́; Romanum ſeruiat Eloquium.
Quid Iudæa furis? quid rides numine mentes
Diuino afflatas, clarificosq́; ſonos?
Non hæc Ogygio ſunt pectora plena Lyæo,
20 Luc. 5. Sed vinũ nouũ in utres nouos mittendũ eſt. At replent vtres [20] cœlica muſta nouos.
Non furor hęc agitat rabidi præcordia Phœbi:
Non vt tu reris dant ſine mente ſonos.

At

At qui per voſtros vates oracula quondam
Vera dedit, nunc hos ſpiritus ille replet.
Diuerſasq; ſonans linguas afflata per ora
Quem ſuſpendiſtis prædicat eſſe Deum.
Vos verò aduerſis opponite fortia rebus
Pectora, magnanimi, Laurigeriq; Duces.
Hoc Duce diſperſi gremium telluris obite:
Per vos mundus eat ſub iuga vera Dei,
Quod ſi non acies, fera non vos arma ſequentur,
Pro mille agminibus ſolus hic arma geret.
Bella geret, Laurosq; dabit, parietq; triumphos,
Cunctaq; Dux vobis per loca ſternet iter.
Talia nam per vos miracula, totq; patrabit,
Pateat vt iuſſis Orcus, & obſtupeat.
Ipſa genu vobis flectet Natura: capeſſent
Imperia ardenti mota elementa fide.
O Piſcatores biſſeni, retia magno
Quatuor ad ventos [21] tendite in hoc pelago.
Hoc Duce mortales, totum piſcamini & orbem,
Vinciet hic mentes, [22] captaq; corda trahet.
Affixumq; Deum ligno [23] iam pandite mundo:
Frangite, & infandos orbe fugate Deos.
Hinc in vos mundus, hinc Orcus bella mouebũt,
Inq; illos quos è Flamine [24] gignet aqua;

21 ad quatuor mũdi partes. hoc mare mag. &c.
22 Mat. 4. & faciam vos fieri piſ. hom.
23 Magnũ fidei nſæ argumentũ, vt duodec. piſcatores prędicantes crucifixũ conuerterint ad fi. vniu. mũdum.
24 Io. Niſi qui ren. f. ex aqua, & Sp. S.

Et veſtro ſpargent ſacrato ſanguine terras,
Vt pecudesq́; dabunt corpora veſtra neci.
Imperia at vobis tandem curuabitis, & Crux
Dia triumphabit, Ditis & horror erit.
At Paraclete Deus, per quem tot gaudia terris
Hocq́; die cœlum iubila tanta dedit.
Noſtras ærumnas, noſtros ſolare dolores,
Dona te nobis, munus id opto Dei.
Alme Dei dextrę digitus [25] cœleſtia iura
Dulciter in noſtro pectore ſcribe, precor;
Sancte voluptatis torrens, fons viue, rigato,
Cordaq́; fœcunda torrida rore tuo.
Vnge tibi ſacras interno chriſmate mentes,
Vt ſimus Reges, [26] Pontificesquè tui.
Huius & ipſe animæ ſic vita, & ſpiritus eſto,
Vt per te ſpiret, viuat amore tibi.
At poſtquam exuerit mortalē libera amictum,
Tu face vt in patria, quam gemebunda cupit,
A Patre, & a Nato procedere cernat apertè
Te, claramquè Vrbem lætificare Dei.
Audiat æterna ter Sanctus voce canentes
Aligeros illos, [27] flammiuomoſquè choros.

25 Vocat. ἀττικῶς. Verg. Corniger Heſpe. fluui⁹. reg. aquarũ. & Eccleſia, Agnus Dei.

26 Reges, & Pontifices vngebãtur. vnde vncti, & Chriſti Dñi dicti ſunt.

27 i. Seraphim. vide. Eſaiã.

ELEGIA VII.

VTINAM ſemper ſuperato monte liceret,
Ceu populi ductor legiſer ille tui;
In fumo, & nebula te dulcè audire loquentem,
Atq; inſpirantem iubila magna animo.
Nam tantiſper ego in terris reſpiro quieſcens,
Nectaris & ſtillam guſto, leuorq; miſer;
Quantiſper faciẽ retegens, pater alme, coruſcam
Me, Deus, admittis, ſollicitumq; foues.
Siue afflas vigilem per amica ſilentia noctis:
Seu procul à turbis per loca ſola rapis.
Nam veluti Moſen magni excepère tumultus,
Et raucus clamor, ſeditioq; grauis:
Cum ſacri montis deſcendens vertice lætus
Cum geminis tabulis caſtra ad iniqua redit.
Haud ſecus excelſo quando delabor Olympo,
Quo verbisq; tuis, teq; fruebar amans.
Heu quæ me excipiunt curæ, quantiq; labores,
Qui cruciat clamor, qui gemitusq; necant?
Extra te luctus reſonant, medicataq; felle
Omnia cõtriſtant corque, animumq; meum.

Felix

Felix qui mundo penitus, penituſque relicto
Incoluit ſyluas, antraque more feræ.
Contentus lectis ſylueſtri ex arbore malis,
Aut fluuio, aut herbis quas bona gignit hum⁹.
Vt ſemper placidus te contemplando vacaret:
Cœlicolùmque animo poſſet adeſſe choris.
Ieiunum & ſupero ſaturaret nectare pectus,
Cui luxus cedunt, Regificæque dapes.
Me miſerum, turbas fugiens ſi claudor in Horto,
Aut deſerta peto templa, cauoſque ſpecus;
Et recreor, dum te lacrymis tranquillus obortis
Alloquor, & calidas pectore fundo preces:
Aut Pſalmos, Hymnosq; cano, ſeu perlego dicta,
Ac tua facta ſimul, menteq; ad aſtra vagor;
Quod grauat hocc' aīam [1] corpus tū latrat inani
Ventre, & ieiuno flagitat ore cibos.
Quantū diſcrucior miſer, vt quā Cerberus offam
Hic petit, inueniam? quæ loca non peragro?
Vt taceat ſatur, atque tibi ſeruire ſereno
Me, laudeſque tuas dicere corde ſinat?
O vtinam veluti panem,[2] carneſque ferebant
Corui Thesbiti, pelliferoque ſeni.
Cum famis, atque ſitis mala deuitaret ameni
Ad tenues Carithi deficientis aquas.

[1] Sap Corpus quod corrumpitur aggrauat aiam.

[2] Reg. 3. c.17. Helias. Cūq; abiſſet ſedit in torrente Carith. Corui quoq; deferebāt ei panem & ca. &c. poſt dies &c. ſiccatus eſt torrens.

Vtque

Vtque ales eadem Paulo,[3] qui primus eremum
Incoluit, mirum detulit ore cibum;
Cui Palmæ foliis induto, ſonte perenni
Saxoque emanans diluit vnda ſitim.
Sic mihi degenti per inhoſpita teſqua ferarum,
Clauſoque in cella miſſa volaret auis.
Ac iuſſas eſcas roſtro perferret, vt illis
Exigerem curas, eximeremque famem.
Tunc, Deus, ipſe tibi noctesque, diesq; vacarem,
Secretus mundo,[4] ſollicitusque nihil.
Et nũc cœleſtes Pſalmos modularer, & Hymnos;
Nuncque pererrarem ſydera mente tacens.
Omnibus atque horis orarem, ſiue canore
Inuitata auium fulſerit orta dies.
Seu nox ſtelliferis bigis inuecta ſilenti
Orbe pias mentes excitat, atque rapit.
Teque genu flexo, lectoue ſupinus adorans
Alloquerer, largo dum fluuio ora madent.
Nuncque tuas laudes numeris ordirer Ethruſcis,
Et canerem Diuos qui tua regna tenent.
Et iam miſcerer ſuperis,[5] iam viuus Auernum
Ingrederer, pęnas aſpiceremque graues.
Carmine nunc Latio dictatas molliter abſte
Odas concinerem, dulciſonaſque preces.

3 Paulus primus eremita.

4 Phili 4 nihil ſolliciti ſitis.

5 Iam. p nũc. Verg. Iãq; hos curſu, iã pręterit illos.

Et modo ſeu Graios Doctores, ſiue Latinos
  Perlegerem afflatos numine, CHRISTE, tuo.
Sic ſine labe dies tranſiret, & ocia nulla
  Scirem, ſic ferret tædia nulla nemus.
Sic à me tua percoleretur vinea [6] ſemper;
  Reddita quo merces veſpere grata foret.
Sic foret in ſummis mea conuerſatio cœlis:
  Dum raptum mundo me tibi deuoueo.
Deniq; ſic moriens lætiſſimus immaculatam
  Hanc animam efflarem, quam pius acciperes:
Electosq; tuos inter, Diuosq; locares
  Stellis ornatam, [7] luciferaq; ſtola.

[6] Mat. 20 .. patri fa mil. q exiit pr. ma. cond. operarios in vineam ſuam.

[7] Stolam gloriç induit cũ.

ELEGIA VIII.

MAGNETEM chalybi vis admiranda maritat:
  Ad ſeſe ſtipulas ſuccina flaua trahunt.
Et fluit, & refluit Tethys, cum Luna reſurgit:
  Seu cum decedens iura dat illa mari.
Aſtrorum influxus varios animantia quæq;
  Experiuntur aquis, experiuntur humi.

Cum-

Cumq; mari tellus ſentit: ſentimus & ipſi
Mortales, quid agant ſydera, quidvè ferant.
Quid memorem Solem, radiis fęcundet vt almæ
Viſcera telluris, cunctiferumq; ſinum?
Procreet vt gemmas, & tot diuerſa metalla?
At cum per Tauri cornua vere redit,
Nonnè odoratis, & multi coloribus ornat
Floribus, & viridi gramine ditat agros?
Induit & ſolijs plantas, oneratque virentes
Fructibus, ad Cācrū quos coquit inde vagans.
Nonnè & aues nidis, ſeu per virgulta canoras
Euocat ad cantum mane nouo exoriens?
Et tu, ſumme Deus, verbo qui cuncta creaſti
E nihilo, mundum qui regis omnipotens,
In me quem ratio, tua quemq; exornat imago,
Cœlitus inſpirans nil miſeratus ages?
Effectus non te dignos operaberis author?
En ego terra rudis, tu, Pater, [1] agricola es. 1 Io. Et Pr me' agricola eſt.
Arbitrij quod ſi libertas hoc vetat, vt me
Non ſine me ſerues, quo magis hinc merear;
Ecce voluntatem propriam nunc exuo, meq;
Totum commendo, Rector amate, tibi.
En ceu iumentum domitum ſum factus apud te:
Nunc lora accipiens quolibet ipſe trahe.

Tu

Tu velut informẽ argyllam, ceramuè ſequentem
  Me forma. quod vis tu, Deus, ipſe volo.
2 Vt magnes ferrum. Arcana, quare,[2] vi ſpirans attrahe poſt te
  Nunc me, & iunge ſacro ſemper amore tibi.
3 vt Luna mare. Meq́; moue affulgens[3] cœleſti lumine menti.
  Ad iubar increſcit protinus illa tuum.
Et Charitum influxu vario, Rex alme, tuarum,
4 vt Stellæ, Cœlũ, & ſol agũt in terrã. Fons vitæ,[4] de quo iam bona cuncta fluunt,
Charorum tibi factorum miracula conde
  In me; pando tuis imbribus ecce ſinum.
Et generoſarum curarum gramina læta,
  Ac flores in me ſuſcitet ille calor,
Quo tu Iuſtitiæ Sol frigida marmora rumpis:
  Et ſoluis glacies, vnde fluunt lachrymæ.
5 Ioa. 15. & fructus veſter maneat. Sanctorumq; operũ[5] manſuros gignat in æuũ
  Fructus, queis merear ſcandere regna tua.
6 Zac. 3. Adducam ſeruum meum in Oriẽtem. & c. 6. Ecce vir: Oriens nomen eius. Luc. 1 In quib. viſitauit nos Oriens ex alto. ἡ ἀνατολή. Atq; tuis radijs penetrantibus intima noſtri
  Pectoris illuſtrans, viuificansq́; ſimul
Virtutes in eo ſolidas, ceu clara metalla,
  Et nitidas gemmas, noſter Apollo, crea.
Atq; tuo, ò felix Oriens,[6] ita guadeat ortu
  Hæc anima, vt ſomnũ deſerat, atq; thorum,
Pſalmisq́ue, atq; hymnis exultabunda ſalutet
  Te, totaquè die ceu Philomela canat.

ELEGIA IX.

O FORMOSA Anima, atque authoris imagine fulgens,
Quæquè immortalis ſpiritus hìc habitas.
Corporis hoc tumulo[1] nõ te decet eſſe ſepultam,
Ah pereant quæ [2] ſic terrea tecta colunt.
Bruta velut quod adeſt cernentia lumine tãtum;
Corpore ſed migrans liberiora pete.
Neuè volans humilis loca per depreſſa vagare,
Struthio ceu tardus, ſiue paluſtris auis;
Heu carnem curans, carniq; indigna miniſtrãs;
Vt ſapiens terram maxima turba facit,
Ancillæ Dominam famulari non decet. hoſti
Morem ſtulta geres, qui iugulare cupit?
O Theſaure, ſibi pretio quem ſanguinis emit
Filius æterni ſummus, Amorquè Patris:
Ne vas hoc quod te clauſum modo fictile portat
Te melius cures; [3] Nam cito puluis erit.
At quatiens puras quas contemplatio pennas
Aptat, ceu ſimplex alba columba vola.
Præterita & tecum, & præſentia, queque futura
Sint, tacitè euoluens, hæc meditare diu,

Vt

1 Plato in Crat. vult corpus dici σῶμα, quaſi σῆμα, i. ſepulcrũ.
2 Iob. qui habitant domos luteas.
3 Geneſ. Puluis es, & in puluerem reuerteris.

Vt claram ratione, ſibi ſimilemque crearit,
  Atque immortalem te Deus omnipotens.
Et regere hos artus reputa, atq; hac veſcier aura,
  Vt Dominum agnoſcas, & famuleris ei:
Semper amans, ſemper laudans, potiaris ut ipſo
  Inter cœlicolas regna ſuperna tenens.
Et modo, ne pecces, fugiaſq; has horrida pęnas,
  Quanquam horres, intra, nanque redire licet;
Præcipiti ſaltu deſcende * in Tartara viuens,
  Et percurre tremens pallida regna Erebi.
Pænarum genera æternarum conſpice mille,
  Et triſtes Furias, igniuomoſque lacus,
Aſpice ab ætherea deiectos ſede Gigantes
  Qui ſontes manes ignibus excruciant.
Alternos ictus audi, tractaſque catenas,
  Queis miſeros tundunt, perpetuòque ligant,
Ipſorum & lamenta, & luctiſonos vlulatus,
  Diraſque exaudi, quas rabido ore ſonant.
Maioreſque tibi cruciatus credula finge
  Quàm cantant vates, ſacraue ſcripta ferunt.
Aſt vt cœleſtis patriæ tangaris amore,
  Quam propter, carnem, deſpiciaſq; ſolum,
Tartarea digreſſa domo, perterrita pennas
  Ambuſtas arces tolle ſub aſtriferas.

* Pſalm. Deſcēdāt in infernum viuētes.

Lucen-

Lucenteſq; plagas ſuperans, ibi cerne phalanges
Cœlicolùm innumeras, diſpoſitoſq; choros.
Atq; affare Deos, quos Rex ad ſidera vectos
Pro meritis varia ſede ſedere iubet.
Atq; ipſum Regem in ſolio fulgentibus apto
Aſpice ſyderibus, pronaq; funde preces.
Illius ad dextram Reginam Sole coruſcam,
Cui cœli paret Regia cuncta, vide,
Perpetuoſq; hauri cantus, quibus æthera mulcēt
Illi, dum laudant, concelebrantq; Deum.
Et modo ab iſtius varij, & mirabilis orbis
Aſpectu, & rerum multiiuga ſpecie,
Seu circum, ſeu quas ſupra, vel conſpicis infra,
Ordineque, & motu, legeq; perpetua,
Quā bonus, & ſapiens, q̃ ſit pulcherque, potēſq;
Ipſe opifex, tecum volue, ſtupenſq; puta;
Cuncta hæcè nihilo verbo qui condidit, & qui
Nutu conſeruat, temperat, atq; regit.
Et ſic iam notum ſuper omnia dilige grata,
Soliquè huic verò tu famulare Deo.
Et modo quæ pro te, reminiſcere, geſſerit idem
Factus homo, vt magni Filius ille Patris
Affixus ligno, paſſus ſit mortuus, vt te
Ex vmbris Orci, compedequè eriperet.

Vt te conſortem ſuperi, ſanctiq; Senatus,
Æternam & faceret, cœlicolamq; Deam.
Talia prudenti verſantes pectore ſecum
Illæ Heroum animæ, quæ ſuper aſtra micant,
Vt peregrinãtes moribundo à corpore, nunquã
Terreſtri hæſerunt, morbiferoq; luto.
At ſemper velut Accipitres, Aquilæque volantes
A mundi lachrymis, hacq; palude procul
Athera tranantes, tandem euasère ſupremi
Vſq; ad conſpectum, ſplendidaq; ora Dei.

ELEGIA X.

1 Matt. 6. Quærite ergo primum reg. Dei, & iuſtit. eius: & hæc omnia adiic. &c.

FELIX qui mundum temnens [1] nil poſtulat abſte
Vnum te præter, ceſſaque regna tua,
Commoda nec carnis quærens hic, iſta vel illa
Terrea ſedato pectore dona petit.
Quodſi non abſte voti reus ille recedet,
(Vt ſæpè euenit, contigit vtque mihi)

2 Luc. Nũquid pro ouo dabit illi ſcorp. &c.

(Namque tuis non tu donas [2] terrena libenter,
Hæc genitor natis ceu nocitura negans)

Vt

Vt ſeſe excruciat, quantumq́; affligitur ille?
 Deſpondens animū quàm miſer aſpra gemit?
Te clauſiſſe ſuis lachrymiſq́ue, & vocibus aures,
 Nec curæ eſſe tibi ſe dolet, & queritur.
E'q́; tuis oculis proiectum [3] ſe putat eſſe:
 Teq́; ſibi iratum, te rigidumq́; vocat.
Vota, preces, lachrymas rapuiſſe per aëra ventos
 Clamat, [4] & eſſe ſibi ſæua vel aſtra gemit.
At contrà gaudet qui paupertate, nihilq́;
 Flagitat à mundo; nil, niſi celſa ſapit:
Te ſolùm petit, atq; ò terq́ue, ò quaterq́; beatum,
 Quod petit intus habet, teq́; potitur ouans.
Nanq; tuis temet das ipſe libentius ipſum.
 Quid ni, cum ſis tu ſcilicet omne bonum?
Aſt heu cur miſeri terrena hæc poſcimus abſte,
 Si nos te propter linquere cuncta iubes?
Ergo relinquamus mundū, mundanaq́; cuncta;
 Has deponamus protinus exuuias.
Fecit id & Crates, aurum qui merſit in vndis, [5]
 Ne abſorberetur fluctibus hauſtus opum.
Siq́; peroptamus damnari deniq; votis
 Ab ſte, poſcamus munera digna Deo.
Fortunatæ animæ, Diuas quas poſſidet æther,
 Quàm benè vos noſtis certa rogare bona.

3 Pſ. Ego aūt dixi ī exc. proiectus ſum a facie ocul. tuor.

4 Vergil. Atq; Deos, atque aſtra vocat crudelia ma.

5 Crates Theban⁹. Ego vos demergā, ne vos me demergatis.

Solum nanq; Deum, cœleſtia ſola petiſtis;
Atq; accepiſtis: Nam Deus hæc tribuit.
Hæc tribuit Deus ipſe ſuis quos diligit, & queis
Inter cœlicolas præparat alta loca.
Idcirco voti compos, ſemperquè beata
Veſtrùm quæq; fuit, gaudet ibiquè magis.

E L E G I A XI.

QVID mirum, terrena Deus ſi poſcimus abſte:
Hunc cùm terrarum feceris ipſe globum?
Hácq; ab humo factã indueris me deniq; carnẽ?
Cùm calcaris humum tu quoq; factus homo;
Vt mala quæ patior miſer hìc, expertus & ipſe
Tu mihi ſuccurras, compatienſquè iuues.
Adde, qđ haud opibus, magnaq; Tyrãnide fido;
Exultent alij in curribus, [1] atq; in equis.
Nomine at ipſe tuo tantum confido pupillo
Tu ſolus genitrix, tu ſoror, atq; pater,
Tũ mihi dilectus frater, tu deniq; cuncta es.
Ergo cum tu ſis omnia, CHRISTE, mihi:

[1] Pſ. Hi in curribus, & hi in equis; nos autem in noie Dñi Dei noſtri innocabimus.

Cũcta quibus miſer indigeo, cur orphanus abſte
Mi pater, haud poſcam, præſidiumq́; meum?
Nec terrena tuis ſemper, Rex magne, negaſti;
Sensère Abramus, Filius, [2] atq; nepos. 2 i. Iſaac, & Iacob.
Ægyptumq; regens poſt mille pericula Ioſeph:
Ex ouibuſq; Dauidq́; Regia [3] ſceptra gerens. 3 Pſal. De poſt fœtãtes accepit eum.
Diues in Aſſyria Iobbus, Danielquè Tyranno
Medorum charus, iuraquè dans populis.
Quanquã haud diuitias ingentes, ponderaq; auri
Abſte, nec cupiam iugera magna ſoli.
At ſyluam tantum; faceres vtq; ocia vellem,
Quo tibi ſeruirem nocte, diequè vacans.
Nunc ſacra cellà canens, nũc exercẽſq; Camęnas,
Nunc ſcribens, & nũnc ſcripta notãda legẽs.

ELEGIA XII.

Ad Dominum Chriſtum de Confeſſione.

QVAS tibi, Nate Deo, tanto pro munere grates
Nunc referam?[1] laudes quas celebrabo tibi?
Non hirco, aut vitula facio, non ariete cæſo,
Et tu dimittis debita cuncta mihi?
Illi dum fateor qui pro te commodat aures,[2]
Quiq; ligare animæ, & ſoluere vincla poteſt.
Nec mirum: Nāte, quē victima[3] priſca figurat,
Crimina qui Mundi diluis, Agne Dei,
Infinitus Amor Patri Crucis obtulit ara,[4]
Pro meq; incendit, criminibuſq; meis.
Quis peccatorum pondus,[5] faſceſq; prementes
Excutit hac anima, meq; repentè leuat?
Sic vt flammiferis Eliæ ſcandere bigis
Aſtra mihi videar, menteque ad alta rapi.
Quæ tunc dextra potēs me faucibus eripit Orci?
Quis maculas noſtras abluit Oceanus?
Tartara qs claudit? quis tūc mihi pādit Olympū?
Quis mihi tunc placat, conciliatquè Deum?

1 Victima pro peccatis. vide Exo. Leu. & Epi. ad Hebr.
2 Sacerd. cui data ē poteſtas ligandi, atque ſoluēdi aīas.
3 .i. oēs victimæ, q̄ immolabantur in vet. lege.
4 holocauſtū, i. totum combuſtum.
5 Pſ. Et ſicut onus graue grauā. ſ. ſ. me.

San-

Sanguinis iſta tui ſunt tot miracula, CHRISTE,
Quem poto, quo me tu redimenſquè lauas,
At quis, ſumme pater, [6] pietatis viſcera magnæ,
Quis dignè memoret brachia paſſa tuæ?
Vix me commiſſi peccati pœnitet, [7] ore
Vix illud fateor, vix veniamquè precor.
Cum me ſurgentē pius excipis obuius, [8] & dans
Oſcula, & extendens in mea colla manus,
Induis albentem tunicam, [9] ſimilemquè priori
Quam primus noſter perdidit ille parens.
Atq; ſaginatum vitulum illú apponis edendú, [10]
Cuius delitium Regibus alma caro eſt. [11]
Ipſe Hymenææis me poſt ornabis [12] in æthra
Veſtibus, & duces in penetrale tuum.
Atq; Agni Sponſi lætis accumbere menſis
Tunc dabis, [13] æternus queìs Hymenę⁹ adeſt.
Quæ diſcumbentum geniali voce reſultant,
Quas hilarant cantus, lætificantquè lyræ.
Queìs indeficiens epulantes ſponſus, [14] & Agnus
Paſcit, & exſaturans eſt cibus, eſtquè dies.
Immortale ſuos iam Nectar inebriat ille,
Æternaquè Deos efficit Ambroſia.

6 Luc. 15. Vidit illú pater ipſius, & miseric. m. e. 7 Pnīa in ſe aūt reuers⁹. Cōfeſ. PF pe. ī cę. fra. fac me ſicut. 8 & ſurg. ven. ad p. & accurr. cec. ſ. collum eius, & oſ. e. e. 9 cito pferte ſtolā primā, i. innocētiā & adduc. vitu. ſag. & occidite. q̃a poſt cōfe. accedim⁹ ad ſumēdā Eucha. 11 Pinguis eſt pa. Ch. & præbebit delit. Regibus. 12 Veſtis nup. Apo. 19. gaudeamus, & exult. q̃a venerunt nup. Agni 13 & vxor eius pręp. ſe. & c. 21. ſicut ſpō. or. vi. ſuo. 14 Andrę. Agnus q̃ ſacrificat⁹ eſt, iteger pſeuerat & viuus.

ELEGIA XIII.

In die Sanctiſsimi Corporis Christi.

MAGNA, ſatiſq; quidem[1] conuiuia lauta fuère
Omnia queis cedunt quæ celebrantur adhuc,
Quæ Rex Aſſuerus, vel maximus Artaxerſes
Medis, ac Perſis, Principibusq; ſuis,
Atq; ſagittiferis Suſis,[2] populoq; parauit
Quà dabat hinc vmbras Hort⁹, & inde nemus.
Præter regificos luxus, epulaſq; ſuperbas,
Quæq; miniſtrabant aurea vaſa merum,
Præter & auratos lectos, Pariaſq; columnas,
Et picturatum, marmoreumq; ſolum,
Vndiq; pendebant ſuper[3] hæc tentoria vincta
Contorto è byſſo, funeq; purpureo.
Sed tanto maiora parat conuiuia nobis
Rex cœli, quanto vincit Olympus humum.
Hocq; magis, quod vera eſca eſt[4] hìc illius alma
Sancta, immortalis, viuificanſq; caro.
Quam ſigno, ſoloq;[5] Ceres tegit alba colore.
Quod verus potus, lætificanſq; merun

[1] Vide Heſter.c.1.

[2] Proper. Non tot Achæmeniis armãtur Suſa ſagittis.

[3] i. ſuper hæc conuiuia. Heſte.1. & pẽdebãt ex omni parte tẽtoria &c. ſuſtẽtata funibus byſſinis, atq; purpureis.

[4] Ioan. 6. Caro em̃ mea verè eſt cibus, & sãguis meus verè eſt potus.

[5] Tho. Signis tãtũ, & non rebus.

Illius

Illius eſt ſanguis, quem Bacchus odore, ſapore
Deludens ſenſus, atq; colore tegit.
Suſtentent hæc[6] ſigna velut tentoria picta
Hinc rubicundus Amor, indequè cana Fides.
Et dites lectos altaria ſacra putemus,
De quibus æternus ſumitur ille cibus.
Quid ni veletur? ſigno ſub vtroquè tegatur?
Cernere nanq; Deum quì potuiſſet homo?
Huic ſi non acies potis eſt affigere Soli,
Illius æterni qui micat vt radius?
Si Moſes faciem[7] nimio ſplendore coruſcam
Velabat, poſſent cernere vt Iſacidæ;
Immortale ſuum quì non[8] velamine corpus
Qui Mundi lux eſt, vmbret, & ora Deus?
Hanc poſuit menſā[9] veniens Sapientia ab alto,
Miſit & ancillas, hùc fatuosquè vocat.
Hūc Panē appoſuit, vinumq; hoc miſcuit almū:
Quis non ſtultus edat, non ſitiensq; bibat?
Hebræo populo deſerta[10] per aſpra vaganti
Deſuper altitonans roſcida mella pluit.
At viuum Panem,[11] qui iam deſcendit ab aſtris,
Dat nobis, cuius Manna figura fuit.
Exultans menſam quis non accedat ad iſtam,
Qua mortalis homo guſtat, editq; cibum,
Quo

[6] Alludit ad conui. Aſſu. ideſt Charitas, vt funis purpure[us] & Fides, vt fu. byſſinus.
[7] Exo. 34 ſed operiebat ille ſur. faciē ſuā, ſi q̄n loquebat. ad eos. 2. Cor. 3. c. Ita vt nō poſſent intendere filij Iſrael ī fac. Moyſi pp glo. vult. eius.
[8] Io. Ego ſum lux mundi.
[9] Prou. 9. Sapientia &c. miſcuit vinum, propoſuit menſam ſuam. miſit an. &c. & inſipiē tib. locuta eſt; vo. com. panē meu, & bib. vinū quod miſ. v.
[10] Pſ. Et pluit illis māna ad manduc.
[11] Ioa. 6. Ego ſum panis viuus, q de cœlo deſcen. & pē m. dat vo. panem de cęlo ven.

12 Pſ. Panē Angel. mand. hō.

Quo ſuperi ciues menſis[12] epulantur in illis,
Et ſaturi gaudent, perpetuóq; canunt?

13 Sap. 16 Angelorū eſca nutriuiſti populum t. & paratū panē de cę. præſti. illi ſi. lab. Omne delectamentum in ſe habentē, & oīs ſaporis ſuauitatem.

Quiq; voluptates comedēti præbet,[13] & omnes
Delitias, vita datq; perenne frui.
Hunc panē, hoc vinū: carnē, propriumq; cruorē
Melchiſedech verax[14] obtulit ille patri.
Diſcedens hoſpes patriam dum viſere geſtit,
Perq; iter inceptum pergit adire ſuos,
Charius id quod habet dulci tunc munus amico
Cuius digreditur tardus ab hoſpitio,

14 Melch. vide Gen. Pſal. & ad Hebr.

Eſſe ſui donat monimentum, & pignus amoris;
Duret vt æternùm fœdus amicitiæ.

15 Ioann. Iterū relinq. mundū, & vado ad pat.

At tu, Nate Deo, qui nos,[15] mundumq; relinquēs
Ad Patrem vadis, regnaq; ad alta tua,
Qđ nā das munus, monimētū & pignus Amoris
Eſſe tui nobis? hoſpes auarus abis?
Horreſco meditans, feruensq; per ima recurſat
Oſſa calor, pectus mutuus vrit amor.
Obſtupeat cœlum, totus miretur & orbis,
Atq; genu flectens ardeat omnis homo.
Cęlicolæ inuideant. munus tam grāde relinquis,
Exprimere vt verſu clauda Elegìa tremat.
Te pignus donas. poteras quid linquere maius?
Diſcedenſq; vnà, maxime CHRISTE, manes.

Diſcedis, ſurſum dum clara in luce refulges,
Cęlicoliſq; palàm detegis ora tua.
Nobiſcum at remanes mirando in ſacramento,
O celate Deus, verus [16] & Emanuel.
Nanq; ea Hieruſalē, atq; Eccleſia tuta triūphans
Præmia te ſentit, [17] te decus omnes tuis.
Quæ verò in terris [18] treis contra militat hoſtes
Omnia ſemper ouans te Duce bella gerit.
Illic contemplatur Amor te lumine aperto,
Aſt hìc obnuptum te colit alma Fides.
Corpore toto ardēt [19] penetrare in corp⁹ amātes,
Vnius & vellent corporis eſſe duo.
Hinc tu verus amās penetras in pectora noſtra,
Quæq; ſubis tectus credula corda moues.
Ardentisquè animæ optatis amplexibus hæres,
Quam tibi ſic idem copulat almus Amor;
Vt tecum verè fiat tunc [20] ſpiritus vnus,
Saucia tunc verè languet amore tuo.
Nec tali amplexu vellet diuellier vnquam.
Quas fundit lachrymas? quos gemitusq; ciet?
Iubila quæ ſentit, [21] nouit quæ ſuſcipit illa,
Inquè ſinu verè gaudet, [22] ouansquè filet.
Tauros mactabant, hircos, aliasquè bidentes
Antè Sacerdotes, [23] Pontificesquè ſacri,

Fœ-

16 Deus nr̄, Deus abſconditus Emanuel. Eſa. i. nobiſcū Deus.
17 Se regnans dat in præm.
18 .i. aduers⁹ carnē, mūdū, & diab.
19 Lucre. in 4. lib.
20 Cant. Vulnerata caritate ego sū, &c. Quia amore lāgueo.
21 Apoc. Quod nemo ſcit, niſi q accipit.
22 In ſinu gaudere dr̄, qui tacit⁹ apud ſe de re quapiam voluptat. ſentit.
23 Vide ad Hebr.

Fœdabantq́; ſolum, muros, altaria ſparſò
Sanguine, mugìtu dum ſacra templa ſonant.
Crimineq́; obſtricti populi peccata piabant
Igni incendentes grata holocauſta Deo.
At nunc (quis meritò pietatis viſcera tante
Non admiretur? quis celebrare queat?)
Pro mundo Agne Dei mactate ab origine Mũdi
Mente Patris ſummi, proq; ſalute mea,
Tu, tu deſcendis mirabilis Hoſtia ab alto
Tegmine ſub Panis, ſub ſpecieq́; meri,
Illa tua arcana dum promit verba Sacerdos;
Offers teq́; Deo crimina noſtra lauans.
Vt noſtris ſemper tua mentibus[24] obuerſetur
Paſſio, ſit noſtro in pectore viua, recens.
Agne Dei cuius typus inclytus extitit Agnus
Ritè epulabantur quo prius Abramidæ;
Cuius & vnguebant effuſo ſanguine poſtes,
Iret vt obtruncans inde[25] Megęra procul:
Quottidie noſtras tu tu deſcendis in aras,
Dum te te eliciunt[26] æthere verba tua.
Teq́; meum Solem ſurgentem mane ſaluto:
Quo ſine, totus abit mi ſine luce dies.
Contigit a cœlo cui genti gratia[27] tanta?
Cui preſtò ſemper ſic Deus ipſe fuit?

24 ſub ſacr.ini. paſſionis tuę memoriã reſiquiſ.i. Mat. quotieſcũque feceris in mei me.f. Cor.1.c.2 Hoc facite in meã comm.

25 .i. Angelus percuſſor.

26 Apud Ou. in Fa. Iuppiter elici[9], qa quibuſdã verbis a cœlo eliciebatur.

27 Exod. Non eſt alia natio tã gr. quæ hab. Deos app. ſicut adeſt nob. Deus nr.

Semper

Semper nobiſcum miſeris mortalibus eſſe
Certè delitiæ, [28] CHRISTE, fuère tuæ. 28 Pro. Et delit. meę eſſe cum fil. hom.
Horrendã at quoties ego mẽſam accedere ad illã
Audeo, teq; cibum ſumere non vereor:
Efficis hanc animam Paradiſum, gaudia tanta
Apportas præſens, ſic mala cuncta fugas.
Pectus & hoc paruum cęlum tunc eſſe videtur,
Cum radiet purum, ſuſtineatq; Deum.
O Rex omnipotens, triplex cui machina ſeruit,
Quiquè ſupercilio condita cuncta regis:
Sic ſeruire tibi me fac, dum veſcier aura
Hac ſinis, vt merear regna tenere tua.
Ac velut vmbella cruſti in candore latentem
Hîc ſacris aris te video, atque colo;
Sic ibi detecto vultu, celſumquè ſedentem
Regali aſpiciam, ſtelliferoquè throno.
Cur non exoptem verbo qui cuncta creauit
Cernere? cuius opus ſunt freta, terra, polus?
Qui me formauit, fuſoquè cruore redemit,
Quem mihi dat potum, carne cibatquè ſua?
O verè felix, alboquè notanda lapillo
Lux, mihi quæ Diuo gaudia tanta feret;
Talia quæquè dabit ſpectacula ſedibus illis.
Tunc ſatur ipſe ſatis, tuncquè beatus ero.

ELE-

ELEGIA XIIII.

DVM ſapiens mecum prudenti cor de voluto
Quam tu ſis nitidus, cœlicolęquè tui.
Et quod cõpoſitus tibi nõ ſit[1] purus Olympus,
Aſtraquè nigreſcant æquiparata tibi.
Quodquè illã auratã nil[2] fœdit intrabit in vrbẽ,
Quæ calcat Lunam, ſydera, Solis equos.
Quodq; ſuperuacuo mihi[3] Iudicis ante tribunal
Pro verbo ſtandum eſt, crimine proquè leui.
Præſentem quoties febris mihi torrida mortem,
Seu dolor intentat, ſeu bona cura refert;
Deficio, horreſco, gelidus tum corpore manat
Sudor, & os pallor occupat, oſſa tremor.
Nam pęnę ſubeunt, quibus exercentur in imis
Speluncis animę, flammiuomiquè lacus.
Queis ſcelus exurunt miſeræ, veterũquè malorũ
Supplicia expendunt, quo nitidæ aſtra petãt.

1 Iob 1. Et cęli nõ ſunt mun di in conſpectu ei⁹

2 Apo.21. Nõ intrabit in eã aliqd coinquinatum.

3 Mat.12. Dico aũt vobis, q̃m oẽ verbũ ocioſum, quod locuti fuerint homines, reddẽt rationẽ de eo in die iudicij.

Pur-

Purget & vt citius, hic opto libentius aſpras
Pro te mille cruces, milleque ferre neces.
Quo procul ex illis volitans, Rex alme, triũphans
Ingrediar Martyr mœnia celſa tua.
Iam me ſecernit populo, iam crimen vt anguem
Me vitare facit, dicere ſacra iubet:
Iam labe exterſam conuertit ad æthera mentem
Gratia cœleſtis, ſpernere mandat humum.
Aſt oculis hauſtæ turbant [4] præcordia formæ,
Et fando inficiunt [5] plurima dicta animum:
Verbaq; commaculant vacuas demiſſa per aures.
Sic hi tres hoſtes in mea [6] damna ruunt:
Qui ſæpe immittunt placidæ phantaſmata mẽti,
Sæpe in diſtracto pectore bella cient.
Quare ò qui pennas niueas, [7] celeresque columbę
Det mihi, queis ſolus per iuga ſumma volem?
Qui me Gargani nemoroſo in vertice ſiſtat?
Qui ducat, Michaël, per loca ſacra tibi?
O vbi Frangeſtus? [8] curarum frangeret æſtus
Ille mihi ſyluis, vmbriferiſque iugis.
Illius ipſe inter lucos, tacitaſque ruinas,
Quà ſacrata Deo templa vetuſta patent,
Gnatia felici quæ Palladis arbore cingit,
Alterno canerem nocte, dieque choro.

4 Aſpect⁹ pulchrar. fęminarũ

5 In multiloq. non deerit peccatum.

6 i. viſus, locutio, & audit⁹.

7 Pſ. Quis dabit mihi pennas ſicut columbę, & volabo.

8 Frangeſtus, Mõs amœniſſimus, ĩ extremo Apennino, 7 mil ar. a Monopo. diſtãs, in quo vetuſtæ, ac dirutę villæ viſunt.

Ac tibi, Chriſte, placens agerē tua ſacra ſacerdos.
 A mundo viuens, criminibuſq; procul.
Temnere tunc mortem, ſæuas euadere pęnas,
 Lucida tunc auſim ſcandere clauſtra Poli.

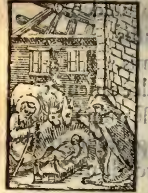
Libri Secundi Elegiarum Sacrarum finis.

MVTII SFORTIÆ

EPIGRAMMATΩN SACRORVM

LIBER.

In Natiuitate Domini: ad Dominum Christum.

CVR nocte in media tu
naſceris, alme creator?
Ecquid opus Sole eſt, Sol vbi naſcor ego. Chriſtus reſpõdet.
Naſceris in media cur, infans inclyte, bruma?
Nequitiæ expellem frigus vt igne meo. Chriſtus.
Maiori cur in nocte anni? texerat orbem
Nam nox errorum maior, & inſcitiæ. Chriſtus.
Cur non in patria, per iter ſed naſceris antro?
Mũdus hic hoſpitium, patria in arce poli eſt. Chriſtus.
Altius ingreditur cur Sol? me lampade noctes
Nam minui, & luces creſcere debuerant. Chriſtus.
Salue vera Dei ſoboles, lux vnica mundi,
Cuius in exortu nox, tenebreq; cadunt.

Hem quantis,& quot tacitis rationibus, iſta
Sacra nocte micas Virginis ex vtero.

De eadem.

VIDIT vt exoriẽs Eoa Phębus ab vnda
Inſolitis noctem fulgere luminibus.
Et Dominum Mundi caſta de Virgine Natum
Edere vagitus, ac radiare ſpecu.
Inuidia tactus, Quantum tibi, Cynthia, dixit,
Et quantum vobis, ſydera, ego inuideo?
Vos tanti teſtes, ſpectatoresq; fuiſtis
Virginei partus, lęta, beata nimis.
Cœlicolûmq; choros audiſtis dulcè canentes,
Heu cur non licuit his & adeſſę mihi?
Sic ait, & Dominum veneratus, protulit orbi
Plus ſolito fulgens, candidiorq; diem.

Ad Dominum Chriſtum in die Circunciſionis.

HOC roſeo, ſacroq; die quo frigidus annum
Inchoat, ac Phębi Ianus equos reuocat.
Et quo, Chriſte dies octo iam natus IESV
Accipiens nomen, ſanguine tingis humum.

Largiri de more ſolent pergrata viciſſim
Xenia, quæ ſtrenas voce vocant latia.
Aſt ego nudus inops quæ nam tibi xenia mittã?
Quod vas gemmatum, quasvè dabo tunicas?
Omnia ſi eripuit ſors inuida? quod potis ergo
Sum, tibi ceu ſtrenam largior, hoc cor habe.

In eodem die.

Sanguine vt ablueres mũdũ, Rex maxime Regũ,
Veniſti, egreſſus Virginis è gremio.
Atque vt adimpleres legem, ſub lege parentis
Factus; & hęc eodem tempore vera doces. Prop. Hoc eodem ferro.
Nanque implens legem, iam circũcideris infans;
Et cum vagitu fleſque, doleſq; Deus.
Totius atque vt dans pretioſi ſanguinis arram
Inficis heu guttis ſanguineis gladium.
Salue vere Deus, mundi Saluator IESV,
Prodige me propter ſanguinis, atque animæ;
Annueq; vt felix nouus hic modò trãſeat annus;
Annoſq; æternos da mihi in arce Poli.

In Epiphania Domini.

Zach. Ecce vir. Oriens nomen eius

NASCERIS ipſe Oriens, ſydusque Oriente refulget.
Sydera cui cedunt, cedũt & ipſe dies.
Treisq; Orientales triplici cum munere Reges
Ad te conducit, aſtrologosq; Magos.
Gẽtibus, Hebræisq; Oriẽs æternus oriris
Sic intra bis ſex, Sol meus alme, dies.

Aliud.

Cœlicolùm Hebræis agmen te nuntiat ortum;
At gentes natum præuia Stella docet.
Vocibus, & ſignis ſic te demonſtrat Olympus;
Sic monitus Dominus mundus adorat ouãs.

In

In Aſcenſione Domini.

PANDERAT Infernũ moriens
Rex Chriſtus, at idem
Exurgens pandit limina clauſa
Poli.
Iam ſtix atra patet, patet alti ianua
Regis:
Hùc, illùcque oculos verte, & vtrumque vide.
Gaudia iam cœli, iam pœnas reſpicis Orci,
Elige tu liber quod magis eſt animo.

De eadem.

PANDE, Aurora, diẽ; pandit Sol Chr̃s Olympũ
Luce ſub hac ſcandens æthera victor ouans.
Et vos vt radios immittens lumine luſtret
Pandite, mortales, pectora pura Deo.

Ad Chriſtum de fidei hoſtibus.

EHEV nulla poteſt humana re-
ſiſtere nunc vis
Immani Turcæ, terribiliq; Scy-
thæ.
Omnia proſternit, capit omnia,
ſubruit omnia;
Omniaq; affectans omnia penè tenet.

Iamq; Aſiæ dominus Libyæ nos expulit oris:
Et reliquæ Europæ vincla minatur hians.
Parte alia infandi Lutheri ſigna ſequuntur
Galli, Germani, Sauromatæq; truces.
Extremiq; hominum Morini, ſæuiq; Britanni,
Quoſq; Arctos damnat frigore perpetuo.
Ergo vbi ſancta fides, pro qua tot Martyres olim
Sanguine iam fuſo mortem obière feram?
Cultus vbi nunc ille tuus, quem funera paſſus
Nobis liquiſti, Rex pie cœlicolûm?
Fluctuat en Petri ratis, expergiſcere CHRISTE,
Nanq; perimus, age ò, ſurge age, & affer opē.
Et qm̄ haud tantis humana potentia monſtris
Stare audet contrà, tu gere bella, Deus.
Arripe iam ſcutū, gladiumq; ardentiaq; arma, & — *Iſa. Cape arma, & ſcutum &c.*
In noſtrum auxilium ſurge age, ſurge Deus.

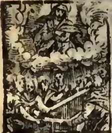
In Purificatione D. Mariæ Virginis.

SI te peccati næuus non inficit vllus
Clarior ò Phœbo, candidiorq; niue:
Cur vt purgeris, templum petis, inclyta virgo,
Præſentans natum, iuſſaq; dona Deo?

Quid,

Quid, num virginei pateſecit clauſtra verendi
Noſtri vteri, naſcens maſculus iſte meus? — Virgo reſpondet.
Verum (impleret enim non vt iam ſolueret ille,
Aduenit legem quam dedit Abramidis)
Illeq; nec reſerans aluum, neq; crimine lęſa,
Ipſa, ambo facimus iuſſa tremenda Dei. — Exo. Omne maſculinũ adaperiẽs vuluam, &c.

In Aſſumptione eiuſdem Virginis.

VT Sole, & Luna, ſtellisque ardentibus æthram
Extra exornari iuſſerat oĩpotens.
Sic intra voluit noſtra ſplendeſcere carne
Præter cœlicolas lucida Regna Poli.
Filius humano pręfulgens corpore Sol eſt;
Huius & a radiis Luna MARIA micat:
Aſtraq; ſunt Sãcti, qui poſtmodò carne nitebũt,
Quamuis nunc animæ clauſtra per illa volẽt.
Ipſa igitur hac luce ſacra ceu candida Luna
Affixa æthereis, alma MARIA, globis,
Noctibus in ſęcli cœcas oſtende ſalebras,
Detegeq; hoſtiles, te precor, inſidias.
Vt per te ſoſpes patriam contingere poſſim
Natus vbi ſplendet Sol, vbi vera dies.

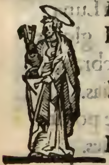
idest, Malachias & Eſaias. Gabriel Angelus.

In D. Ioannem Baptiſtam.

Fatidici vates, qui te cecinère: tuiq́;
Ortus mirandi nũtius alipotens:
Cana parens ſterilis: & ſpiritus almus in aluo
Te iam ſanctificãs, efficiẽſq́; virũ:
Te puerumq́; puer grauida cum Virgine matre
Inuiſens Chriſtus, quem colis exiliens:
Agnus & iſte Dei, quem nõ tantũ indice prodis
Baptiſta, at ſacro in flumine tingis aqua.
Saluator qui te cœlo iam laudibus æquat,
Et flos virgineus, palmaquè martyrij,
Efficiunt vt non vatem, pluſquamq́; prophetam
Solùm, vel Sanctum, Semideumvè putem:
Sed magis vt quodam magnũ te numẽ honorẽ,
Sede exaltatum, Lucifer vnde ruit.
Præcurſor Domini, vox verbi, ardensq; lucerna
Æterni Solis, ſis memor, oro, mei.

In D. Petrum Apoſtolum.

Petre priꝰ lino tu piſcabaris, & hamis
Piſces, dux ſocium, nauigiiq́; leuis.
Poſtmodò ſed verbis regna es piſcatus, & vrbes
Factus Apoſtolici Duxq́; pr̄q́; chori.

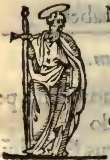
Antè

Antè recludebas ſagenas piſce refertas
 Excurrens tumidi cærula terga maris.
Inde premens Orcum claudis ſimul, atq; recludis
 Stellantes portas clauiger æthereus.
O mundi Princeps, quantum mutatus ab illo
 Piſcatore es, qui retia traxit inops?
Sic infirma Deus delegit, & infima mundi,
 Vt nimis elata, & fortia deprimeret. Pau. Infirma huius mundi elegit De⁹, vt fortia cõfunderet.

In eundem.

IN cruce dum pendens terras tu vertice ſpectas
 Petre, animo excelſo ſydera ſumma petis.

In D. Paulum Apoſtolum.

NON tot Alexander populos bellando ſubegit,
 Haud Perſæ Reges, Romulidæq; Duces.
Quot ſermone Dei, gladio penetrantior omni
 Pectora qui ſcindit, duraq́; corda ſecat:
Tu Paule armatus, gentes ad ſydera ducis,
 Cogis & æterno ſubdere colla Deo.
O mucro, & fulmen Chriſti, tuba Flaminis almi,
 Cuius voce Polus pulſus vterq; ſonat.

In

In D. Ioannem Apoſt. & Euang.

Piſcator quõdã diuina vocẽ magiſtri
Tactus, nauiculã deſeris, atq; patrẽ.
Diſcipulusquè Dei factus, quę nocte ſuprema
Illius è ſacro pectore combiberas,
Euomis, atque tonans verbi myſteria pandis
Exuperans omnes; ſic Aquila alta petis.
Felix, a Domino velut eſt Eccleſia Petro,
Sic eius mater virgo relicta tibi eſt.
Scriba Dei, & Virgo, Martyrq; & maxime Vates
Veſpere qui mundi certa futura vides:
Salue &, Ioannes, nobis tu proſpice, ſiue
Inferus, aut ſuperus te Paradiſus habet.

Ad D. Iacobum Apoſtolum.

PRIMVS ad Hiſpanos tendis, pe netraſquè tonando
Chriſti, ſed miris clarus, Euãgeliũ.
Inde redis, Solimamq́; oram, ac Samaritida terram
Semine tu ſpargis Diue ſalutifero.
Pręmia iam reſtant, mercandaq́ue ſanguine fuſo
(At geminatus honos) Laurea digna tibi eſt.

Accipis,

Accipis,& calicem potas, promiſerat olim
Quem tibi Rex ſuperùm, dasq; caput gladio.
Ad Dominumq; volas ſertò hoc inſignis,ab alto
Primus Apoſtolico,Sancte Iacobe,choro.

In D. Matthæum Euang.

Mammonam linquens, Chriſtum es Matthæe ſecutus,
Tu,nūmis cęlos,ſyderaq; anteferés.
Theſauroſque tuos ſupera deponis in arce. Matt. vbi neque fures effod. neque ærugo, nec tinea demolitur.
Quà neq; latro rapit,nec tinea atra vorat.
Qualis at hoc propter fuit immutatio rerum?
Syngrapha ſcribebas,ſcribis Euangelium.
Ante redemptor eras,mox factus Apoſtolus ore
Lucraris cœlis, atque Deo Æthiopas.
Ante Teloneùm,bis ſex è ſedibus at nunc
Vna habet. hinc orbé iudicio,alme,premes.

Ad D. Bartholomæum Apoſt.

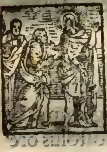
CERNERET anguſtas cum Bartholomæus Olympi Matt. Arcta eſt porta, quę ducit ad ſalutem.
Eſſe fores,veluti dixerat antè De⁹;
Sarcinulas, veſtes demum ſpolia omnia linquit,
Omnibus aſtra adeat liber vt exuuiis.

Nec

Nec ſatis hoc, propriũ ſpoliũ, pellemq́; cruẽtam,
Exuis, intrantem ne nihil impediat.
Vt poſitis nouus exuuiis ſi fortè foramen
Attentat ſerpens ocyus ingreditur.
Sic proprio poſito ſpolio leuis aſtra ſubiſti;
Arctaq́; porta aliis ſic tibi lata fuit.

In D. Thomam Apoſtolum.

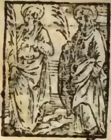
Qui facile credit, leuis eſt corde. Gre. Mor.

NON tu corde leuis, Thoma, ſapientis ab ore
Diceris eſſe quidem, quod citò credideris.
Verùm plus nobis tardè tu, Didyme, credens
Confers; credentes quàm citò diſcipuli.
Per te iam tetigi quod non ſit Spiritus, at quod
Exurgens Dominus corpus, & oſſa habeat.
Felix, ipſe manu tractaſti vulnera, de queis
Emaculans mundum fluxerat ante cruor.
Ipſe latus penetras de quo myſteria cuncta
Manarunt, & cum ſanguine fluxit aqua.
Iamq́; fide vera ſatis es repletus Abyſſe;
Vndansq́; hac alios imbuis, atq; rigas.

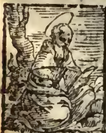
De

De SS. Apoſtolis Simone, & Iuda.

SIMON Ægypto dum prædicat, abluit illi
Vtilius Nilo corporaque, atque animos.
Et Nilo longè fęcundior omnibus auget
Diuitijs illam, & frugibus æthereis.
At Mediamnenſes dum Iudas vertit ad aſtra, Meſopotamiam.
Clarior Euphrate & pulchrior exhilarat.
Illorumq; animas ſalientibus irrigat vndis Ioan. Fiet in eo fōs aquæ ſalientis in vitā ęter.
In vitam æternam, perpetuumq; bonum.
Amnibus ò ſimiles, cœli ò duo flumina, nanq; vt Id eſt, Nilus, & Euphrates.
Vno è fonte ſcatent hæc Paradiſiaco;
Sic & vos vno cęleſti è fonte ſalubri i. ab vno Magiſtro Chriſto.
Manantes, eadem regna rigatis aqua.

In D. Lucam Euangeliſtam.

CORPORA curabas variis ægrota medelis
Æquans tu, Lucas, ante vel Hippocratem.
Aſt animas curans modò clarus in æthere, tu das
Pharmaca, queis longè vincis & Hippocraté.

Phar-

Pharmaca cœleſti medico dictata, quibusquè
Ipſe ſalutiferum condis Euangelium.

In D. Marcum Euang.

Apoc. Vicit Leo de tribu Iuda. i. reſurrectionẽ, & aſcẽſionem Dñi. Initium Euangel. Marci.

Sic tu ſurgẽtẽ Iudę de ſtirpe Leonẽ,
Celſaq; ſcandentem ſydera, Marce, canis;
Sic & Ioannis vaſta clamãtis eremo
Vocem, Marce, tonas, terrificaſquè minas.

vide Ezechic. & Apocal.

Omnis terra tuo rugitu vt plena reſultet,
Et tremat aſſurgens, aliger, alme Leo.

In eundem.

Apol. Or. in Hier. Qm̃ Leo vigilẽs oculos claudit, eoſdem cum dormit apertos habet, quod quidẽ cuſtodiæ, atque excubiarum ſignum eſt. vñ & non abſque ſignificatione ſacrorum clauſtris Leones q cuſtodũ loco ſint appinxerũt. ſed latius Pier. Val. znũ cęl.

Tamquam cuſtodes vigiles poſuère Leonum
Effigies Pharij pro foribusq; Deùm,
Templorũ & clauſtris. Hi nanq; videntur aperto
Lumine ſopiri, perſpiciuntq; procul.
At quibus excubiis loca tu tibi ſacra tueris
Adria iam teſtis, teſtis & vrbs Venetùm.
Quæ virgo nullis direpta ex hoſtibus vnquam
Te cuſtode, Leo maxime, tuta manet.
Sydereiſq; tuis exultat læta ſub alis,
Aſtra quibus cedunt quæ Nemeæus habet.

In Sanctos Innocentes Martyres.

O Fortunati infantes, quos mucro Tyranni
Sæuus Idumæi ſubſtulit innocuos;
Pro Domino æquæuo qui ſãguine venerat orbẽ
Nempè redempturus, morteq; terribili,
Vos ſupponentes voſmet, lachrymando cruorẽ
E matrum rapti funditis vberibus.
Ille ſed euadens penetrat Memphitica regna.
Aſt aderit, vobis dignaq; ſerta dabit.
Iam dedit; in cœlo iam palmis, iamq; corollis
Illius antè thronum luditis, ò pueri.

In D. Stephanum Prothomartyrem.

HYPPOLYTI nomen meruit Theſeius heros,
Inſanis eſſet quod lacerandus equis.
Et meritò Stephanus tu dictus es, hoc tibi quando
Nomen Martyrij rubra corona dedit.

In eundem.

VT ſtellas inter, quam geſſit munus Iacchi
Illa Ariadna olim, fixa corona micat.
Haud ſecus aſtricolas Diuos, & Martyras inter
Et ſerto, & meritis tu, Stephane alme, nites.

Ad D. Laurentium.

MACTATOS, alij Tauros, cęſaſq; bidentes
Vrebant flammis, iuſſa holocauſta Deo.
Omnia ſed tu dans, tantummodò cum ſupereſſes:
Ipſe leuis, prunas deſpicis, atque faces:
Ac viuum te das, Laurenti inuicte, cremandum,
O! viuo viuens hoſtia grata Deo.

Paul. Hoſtiam viuentem, Deo placentem.

De D. Auguſtino.

VIDIT vt æternis Auguſtinum Africa libris
Condere digna Deis, arduaq; obſtupuit.
Et lætata refert: Maius mihi parua Tagaſta,
Quàm Carthago ferox ipſa decus peperit.
Nam tulit Annibalē hæc, diris qui peſtifer armis
Europæ, atque mihi maxima damna tulit.
Innumeraſq; animas bellando miſit ad Orcum,
Et tanti exitij cauſa, maliq; fuit.
Contrà Auguſtinum dedit illa: ſalutifer orbi
Qui Europæ, atque mihi maxima dona tulit.

In-

Innumeraſq; animas ſcribendo miſit ad aſtra,
Lætitiæ & tantæ cauſa, boniq; fuit.
Adde quod horrẽdis Mars alter quãtus in armis
Ille fuit, ſpoliis victor onuſtus, ouans.
Tantus hic in ſcriptis pollet Cyllenius alter,
Eloquio Hæreticûm agmina praua metens.
Nec minus ille meos per terras iactat honores:
Quam clareſco per hunc, & ſuper aſtra feror.

In D. Gregorium Magnum.

ILLA in Iordani quæ cœlitus alba columba
Venit, & in loti vertice viſa Dei eſt,
Auriculæ inſpirans dictauit talia cordi,
Tantaque, Diue, tuo: magnus vt hinc fueris.
Inq; tuis ſcriptis ſpirans nunc ſpiritus idem
Lectores afflat, celſaq; ad aſtra rapit.
Maiorem at fecit, tibi dum ſanctiſſima ſpirat
Facta, quibus ceu Sol tempus in omne micas.
Teſtes hæretici domiti, partiq; Britanni,
Quæq; innixa tibi ſtat domus alta Dei.

In D. Ambroſium Eccleſiæ Doct.

DVLCE examen Apum pueri, quod in ora volauit,
Et dulcis nomen quę dedit Ambroſia,
Iam deſignabant tua florida, dulcia ſcripta,
Dulcis & eloquij, maxime Doctor, opes;
Imperio cuius ceſſit Theodoſius, & qui
Alter vt Alcides impia monſtra domas.

In D. Hieronymum Eccleſiæ Doct.

DVM tua ſcripta lego, vitę dum ſpecto rigorem,
Neſcio num vita es maior, an eloquio.
Tanta tamen doctrina tuis, facundia tanta
In ſcriptis lucet, ſic variusq́; nites,
Vt iure attonitus poſſim iam dicere, quod tu
Doctrinæ, eloquij, vaſtus es Oceanus.
Quod ſcripturarum Sol es clariſſimus, & quod
Nil te Chriſticolûm doctius orbis habet.

In D. Thomam Aquinatem.

QVICQVID Graiugenæ, quicquid dixère Latini
Doctores, ſcriptis congeris ipſe tuis,
Thoma, doctrinæ, ſophiæq; altiſſima Abyſſus,
Quæq; arcana Dei omnia penè capis.
Tu mihi tàm clarè via, lux, cœleſtia pandis,
Cœlicolum vt videar viuus adeſſe choris.
Firma Dei templi baſis, inconcuſſa columna,
Cœlitus inſtructus Doctor es Angelice.
Qui te perlegit, diuini ſcire fatetur
Quicqd habet Latiũ, Græcia quicquid habet.

In D. Bonauenturam.

NON diſciplinæ, fratrum non cura tuorum,
Non qui te cinxit murice pulcher honos:
A precibus, cultuq; Dei, vitæq; rigore
Flectere celſum animum iam potuère tuum.
Immò ſic viuis, clarum vt miracula iam te,
Reddant, Seraphicum dum petis ipſe chorũ,
O ſi nunc eſſent pietatis pectora tantæ
Æmula, quàm verè ſæcla beata forent.

In D. Gregorium Nazianzenum.

NVBILA ceu tranans affigit lumina Soli,
Tela Iouiq; affert armiger ille Iouis.
A terris ſic ipſe volas, atque æthera tangis,
Intendisq; acies, cernis ibiq; Deum.
Lumine cuius ouans tu tàm ſublimia tractas,
Mundus vt obſtupeat, ſuſpiciatq; procul.
Diſtringisq; ſtilum, quo tu ceu fulmine Reges
Inſanos vris, perpetuoq; notas.

In D. Baſilium Magnum.

SI duo Gregorij, Baſili, ſuper æthera tollunt
Te, quid noſtra leuis dicere Muſa poteſt?
Hæreticos ſternis, fregit te propter & horum
Signiferum Regem, ceu Pharaona Deus.
Naſcentis claras ſic incunabula mundi,
Mirer vt artificem nobile propter opus
Talib. inſtituis monachos, pater optime, normis,
Vt ſeruentur adhuc, dent aliisq; modum.
Iamq; es ter Magnus, per ſanctis moribus inges,
Magnus doctrina, magnus & eloquio.

In D. Ioannem Chryſoſtomum.

AVRATVM quis non Chryſoſtome dixerit eſſe
Os tibi, dũ mirãs aurea verba legit,
Ex illo q̃ mel Pyliũ ſuperãtia manãt:
Tartara queis aperis, queis reſeraſq́; Polum?
Præmia dum regni, pœnas dum pandis Auerni,
Quamuis ſub tumulo muta fauilla iaces,
Sic tamen eloquio ipſe tonas, ſic fulmina vibras,
Sic ardens viuus concionaris adhuc,
Vt velut è ſuggeſtu te audiat, atque tremiſcat
Lector, & hunc mundũ temnat, ametq́; Deũ.

Ad D. Antonium Abbatem.

QVIS valeat numerare tuas, Athleta, coronas
Magne Dei, quem Dis, quem Furieq́; tremunt.
Vſque adeò a teneris domita tu carne triumphas,
Victoq́; è mundo pulchra trophæa refers.
Illa ſed egregias tibi dant certamina palmas,
Queis domitus ceſſit iam tibi Dux Erebi.
Nam velut Alcides fuit imperterritus, Orcum
Intrans, àc vinctum Cerberon inde trahens.

Sic ipſe intrepidus, quamuis pulſatus, inermis
Dæmonas exuperas, Eumenidasq; truces.
Quas, ô Diue, tui tantus tum nominis horror
Cœpit, vt audito hoc corpora deſererent.
Antoni, Stygiæ victor fortiſſime gentis,
Quo nihil Ægyptus nobilius genuit.

In D. Paulum primum heremitam.

FELIX, cęleſtem didiciſti viuere vitam
Carne in adhuc fragili, Paule beate, manens.
Nanq; hoĩes fugiens, latebras tu primus Eremi
Incolis, inq; ſpecu ſolus, inopsq; lates.
Hic tibi Palma cibũ, ac veſtem dedit vna, ſitimq;
Rextinxit parui frigida fontis aqua.
Dimidiũ & panis fert miſſus ab æthere Coruus,
Thesbiti Heroi ceu tulit ore prius.
Sic fuit in cœlis tua conuerſatio ſemper,
Dumq; feras ſęclum degis & inter aues.

Ad D. Egidium Abbatem.

HERCVLIS, atque Auges nato admonuiſſe papillas
Infanti ceruam fabula priſca canit.

Aſt,

Aſt, Egidi, tibi Ceruа inopi ſacer incola Eremi
Quæ tu lactares vbera plena tulit.
Non Rex Myſorum, verax ſed Telephus ergo *Telephus .i. lactens ceruam*
Es tu. haud ficta cano, maxima cura Dei.

In D. Benedictum Abbatem.

PLVS per treis annos diſcis, doctore ſuperno *vide Grego. in vita S. Bened.*
Flamine, deſerto tu, Benedicte, ſpecu.
Quam centum doctis tua non didiciſſet Athenis
Mens, diſciplinis aptior ęthereis.

In eundem, de hoſpitalitate eius Monachorum.

SI Deus eſt Amor, atque ardens dilectio vera, *Ioa. Deus Charitas eſt.*
Verè diſcipulus tu, Benedicte, Dei es.
Nanq; tuis Monachis præcepta ſalubria Amoris
Tu das, vnde vigens ordo perennis erit.
Cenſibus è magnis, atque è prouentibus, illis
Quos dant cœleſtes, munificeq; manus,
Ægrotos curant, & alunt, quæcunque ſuperſunt *Quod ſupereſt, date eleemoſynam.*
Dant inopi, pandunt hoſpitibuſq; fores,
Ad cœnam inuitant feſſos, recreantq; cubili; *Bonū op° operata ē in me.*
Hoc eſt optimū opus. hic celebrādus Amor.

Diſpenſatores hi digni, magna tributa
Annua queis largis maxima regna ferant ;
Volat & auratas Pactolus, & Hermus arenas,
Et pleno cornu Copia fundat opes.

In D. Franciſcum.

FVLGIDA legiferum decorabant cornua Moſen ;
Sole è ſupremo traxerat hos radios.
Heliam igniuomæ vexère ſub æthera bigæ ;
Illi cœlicolæ flamma fuère, & equi.
Gala.6. Ego.n.ſtigmata D. N.I. Chriſti in corpore meo porto. At Franciſce beant Domini te Stigmata clara
Corpore quæ Paulus geſſerat ante ſuo.
Semideisq; æquant his te, ſimilemq; Tonanti
Reddūt, Seraphicum dantq; habitare chorū.

In D. Mariam Magdalenam.

T Domino placeas, frangis tu, Diua, Alabaſtrum,
Duritiem frangēs pectoris antè tui.
Illius atque pedes vnguento ſpargis odoro ;
Et gemino lachrymans ſaucia fonte rigas.

Tum

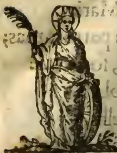
Tum fulua, ſparſaq; coma detergis, & inde
Ambroſiis plantis oſcula figis amans.
His actis felix, ò terquè, quaterquè Maria,
Hoc gemitu, his lacrymis eſt tibi partus amās;
Diuinam cuius ſpeciem Phębusquè, ſororquè
Mirantur, laudant ſydera, cœlicolæ.
Illius ipſa tuis penetraſti pectus ocellis,
Ex his dum fundis flumina amara gemens.
Illius ipſa tuis vinxiſti corda capillis,
Dum ſoluens iactas, tergis & hiſce pedes.
Oſcula & illa tibi dulciſſima conciliarunt
Quem prius iratum crimina reddiderant.

De eadem.

CHRISTE fide accenſus bonus vt te Petrus amauit,
Tequè loqui vitæ verba perennis, ait. Ioan. Verba vitæ æternæ habes.
Sic & amore calens te Magdalena ſecuta eſt,
Equè tuo ſemper ore pependit hians.
Quapropter veluti Diuos ſupereminet omnes
Ille, licèt noſcens fœdera coniugij.
Haud ſecus hæc Diuas niueo vel flore nitentes
Peccatrix quamuis vincit, & antè volat.
Excipio matrem, cui triplex machina ſeruit;
Tantum te, vincens omnia, vincit Amor.

In

In D. Catherinam Virg. Mart.

AT te candidior pura, Catherina, Columba,
Omnibus ante ferunt hæc tria Virginibus.
Annulus inſertus digito, quo te ſibi ſponſam
Fecit Rex hominum, Cœlicolumq́; parens.
Percuſſumq́; tuum quod lac pro ſanguine collũ
Fudit, ceu niuei candida ſigna animi:
Quodq́; tuum corpus tumulauit vertice Sinæ
Aligerùm portans læta caterua Deùm.

In D. Vrſulam, & Socias.

AN tibi Pentheſilea furens, & Amazones omnes
Vrſula, non cedunt, Virginibusq́; tuis?
Victrices etenim quamuis & in agmine fortes
Hæ fuerint, celebres dum fera bella cient.
Occubuère tamen aduerſo Marte ſubactæ,
E'q́; armis tantum nomina vana ferunt.

At

At vos imbelles,cedentes,vndique inermes,
Armatæq; fide,iuſtitiæq; cetra, (.ſ. Scuto Verg. Lætas cetra teg. t.)
Veſtro pro Chriſto dum lactea colla ſecuri
Præbetis,veſter dum cruor arua rigat:
Vincitis hìc victæ, palmaſq; meretis Olympo,
Et duplici ſerto luditis ante Deum.

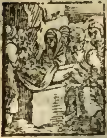
In feſto omnium Sanctorum ad uniuerſos Sanctos.

O gloriosi Principes Apoſtoli,
O Patriarchæ, grata cęlo pectora,
Sancti,ò Prophetæ,ſpiritus oracula,
O Laureis,Palmiſq; clari Martyres,
O vera, Doctores, Dei tonitrua,
O clara Cõfeſſorũ,& illuſtris cohors,
O Monachi, Eremiq; incolæ mirabiles,
O candidis ſtolis amictæ virgines,
O cæteri beati, & almi ſpiritus,
Qui nunc tenetis alta cœli mœnia,
Si ritè veſtra nunc celebrat Orgia (In Tẽpli dedicatione, qđ Pãtheon appellabatur.)
Deos prophanos deſtruens Eccleſia,
Apud Tonantem vos perenni nos prece
Iuuate vt ærumnoſo ab æuo hoc ſoſpites
Veſtris choris nos iam merentes inſerat
Illi vt canamus perpetim Triſagium.

In

In Commemorat. omnium fidelium Defunctorum.

De ſprof. clamaui.

QVI tanti lucent ignes? quis tantus ab imis
Cum gemitu clamor flebilis aſtra ferit?
Tanta nè nos miſeros exercet pęna nocentes
Crimine pro paruo? tanta nè ſupplicia?
Tartarus haud aliter manes habet. vna ſalutis
Spes tamen his animis eleuat omne malum.
Requiem æternam do.e.D. Illis tu requiem æternam da, Rector Olympi,
Nanq; eadem triduò te tenuère loca.
Meq; ſub infernas pœnas deſcendere viuum
Fac, vt poſt obitum iam procul inde volem.
Hìc vre, hìcq; ſeca: tormentis dummodò ab illis
Aurea ſemotum ſydera me teneant.

In D. Michaelem Archangelum.

T V qui viciſti, Michaël, pugnando Draconem,
Poſt quem ſtellarum tertia pars cecidit;
Sic aſſiſte mihi, ſic hoſtes eminus arce,
Vt mihi nec mundus, Tartara nec noceant.

Cum

Cũ verò hanc aĩam Mors ſoluerit artubus ęgris,
Hanc cape defendens, offer & ante Deum.
O' cœli Princeps, cui credita maxima regna,
Fidæ ò militiæ ſignifer æthereæ.
O' noſter cuſtos, quem ſicut Olympus honorat,
Sic Erebi regnum, Dis, Furiæq; nemunt.

In D. Gabrielem Archangelum.

TANGERE cœlicolum ſi poſſet pectora liuor
Tunc iam pulſaſſet, vis memoranda Dei, Gabriel, fortitudo Dei.
Electus cum de tot millibus ipſe fuiſti
Orator, per quem dicta Dei accipiens
Mẽte, vteroq; illum, quem totus nõ capit orbis,
Conciperet virgo, facta Dei genitrix.
Sicut diluuio ramum viridantis Oliuæ
Arcam tunc repetens ore columba tulit.
Tempore ſic belli pacem tu candidus ales
Ore refers illi quæ fuit arca Dei.
Cui nunc aſſiſtis, cuius tu iuſſa capeſſis,
Nomine cui noſtro profer & illud Aue.

In

In D. Raphaelem Archangelum.

A noſtris ægris animis mala cuncta repelle,
Atque artus cura tu, Medicina Dei,
Illius & piſcis, quem paſſio torruit aſpra,
Obline felle meos intus, & extrà oculos.

Fletu extra, intus dolore.

Sis comes ipſe viæ, redeuntes patria dum nos
Accipiat, qua tu ſcamna ſuperna tenes.
Atq; preces noſtras, Raphaël, velut ante Tobię,
Offer ceu Myrrham, thuraq; odora Deo.

In S. Angelum cuſtodem.

O quem cuſtodem Authoris mihi matris ab alto
Prouida naſcenti, menſq; benigna dedit,
Spiritus alipotens, mihi talia ſuggere dicta,
Taliaq; inſpira fortia facta animo.
Vt Duce te merear cœlos conſcendere, tecum
Regnare, & ſemper concelebrare Deum.

FINIS.

HORATII VICOMERCATI SENTINATIS

Ode

AD MVTIVM SFORTIAM.

TV ſiue laudes Tybridis inclyti
Contexis alto carmine: ſiue opus,
Quod regius cantauit Auctor
Ad numeros reuocas latinos:
Seu clara dicis facta Quiritium,
Excellis: vt iam fama tuæ volet
Virtutis, illuſtretq; totam
Heſperiam Euganeis ab oris.
Diuina ſi tu carmina diuidas
Maiore plectro, Mæonium refers
Vatem canendo; ſi minori,
Pindaricam ſuperas Camænam.
Dum te benigno lumine reſpicit
Fouetq; ſacris in penetralibus
Apollo; perge, & quò vocat te
Alma Iouis ſoboles ſequare.
Quis ſcit? reſurget forte aliquis tua
Qui ſcripta poſſit munere debito
Donare, maioremq; Muſam
Efficere, atque hilarare mentem

Iſtam

Iſtam tuam: quæ cælitus eſt tibi
Conceſſa, quò cæleſtia concinas,
Et dona deſcribas Deorum
Purpureo gradiens Cothurno.
Sed vera virtus, cum nihil appetat,
Contenta paruo, eſt ipſa ſibi ſatis.
Solus repellens ſtultus odit
Aureolam mediocritatem.

Errores,					*Correctiones.*
luſtra &	pag.	8	lin.	10	luſtrat &
Cœlos expulſos	pag.	8	lin.	3	Cœlis exp.
& mulos	pag.	20	lin.	5	& muros
tum feriatur humus,	pag.	52	lin.	22	reqpieſcit humus.
ſaties tu	pag.	40	lin.	23	ſatias tu pro ſatietas,

BIBLIOTECA N